

308888

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3. } చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ ఫి బ్ర వరి నెల 7 వ తేది బుధవారము } No. 259
సంపుటము. 3 } స శ నా మ సం వత్స ర మా ఘ మా స బ హుళ ప్ర థ మ ౧. } సంచిక ౨౫౯

త్వరలో!

కెలువడగలదు!!

పింగళ సంవత్సరాదిసంచిక

ము ద్రి త మ గు మ న్న ది.

నల సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోర సాగ్రామ సాగ్రహచరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేష విషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు రంగులదేశ పటములును మహాజనుల పట్టుములును ఇతరములైన చిత్రపటములును గలిగి యుచి కాకతములపై చక్కగ ముద్రపబడుచున్నది.

సంవత్సరాది దినమున కెలువడగలదు.

కాగితముల కఠిన్వనం జేసి కావలసినన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయించుచుంటున్న కలయవారు వెంటనే వ్రాసికొను టుచితము: వెల రు 2-0-0
ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు " " 0-8-0
" అగ్రసంకల్పన " " 0-12-0
ఆంధ్రపాఠపత్రిక సంవత్సర, లేక దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారులకు " " 1-0-0
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, హోస్టల్ దాక్కు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధమృతము.

తామర తైలము. పండ్లపాడి. మోహినీ తైలము.
డబ్బీ 1-కి 0-4-0 డబ్బీ 1-కి 0-2-0. సీసా 1-కి 0-12-0.
అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుకెట్టివీధి మద్రాసు.

ఉచితము!

ఉచితము!!

మానవ గడియారము దానిని బాగుచేయుట ఏలాగు?

144 పుటలుగల వైద్యగ్రంథమును చదువుటకలన మానవ గడియారమును రిపేరుచేయుటకు నేర్పుకొన వచ్చును. క్రయము లేదు. తపాలాఖర్చు లేదు.
రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,
188 20, చీనాబజారుకోడ్, మదరాసు.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమున కాశ్యోగములును పొందుట న్యాభావిక మైన గొన్ని విధముల అనుకరించుట వలననే కల్గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి తీరనిసౌఖ్యమును దృఢగాఢమును ఆయుర్విద్వద్విని ఇచ్చియున్నది. ఈ పుస్తకము ఇనాముగా నీయబడును. హోస్టల్ చార్జీ యు మేమే భరించినచేయు. వెంటనే వ్రాయును.
219 వైద్యశాస్త్ర ముశీకంత్ గోవిందజీ,
అతంతగిరహ పోషకాలయం 155, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐకొడిక సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

ఆ పరిశుభ్రపు రక్తమువలన జనించుబాధ్యములకు కీరీటముగంటి సంగు. మరుపులను, మచ్చలను గండమాలలను ఉండ్లును, సాతినోపులను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శ క్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

నవాషిషాన్యపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యకచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను నాగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కారణంబంధమున నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. శరీరారోగ్యమును గలుగ జేయును. 18 శోభాలకర మందులకు 4 డొస్సుల బుడ్డిలలో అన్యబడును.

ప్రొప్రైటరు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144, No. 2, BOMBAY.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల-విద్యాప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే వ్రాయబడినది. వెల 0-4-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 6 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

విక భాషావిప్ర శంస

ఇది బెన్నెలకంటి అన్నారాయ విరచితము. వెల 0-4-0 పోస్టేజీ అధికము.

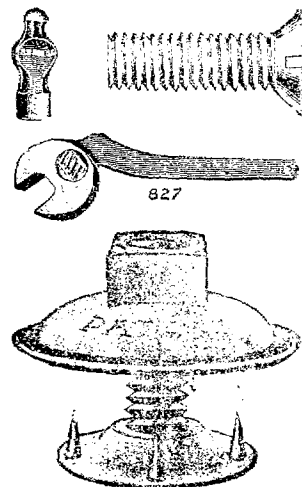
ఐరోపాఖండ యుద్ధచరిత్రము

రెండుభాగములు వెల రు. 1. పోస్టేజీ ప్రత్యేకం మొదటిభాగ మిదిగతే తీసినవారికి 2 వ భా. 0-8-0.
ప్రస్తుత మైరోపాఖండమునందు జర్మన్, ఆస్ట్రీయా, రుస్, లొకప్రక్కను, ఫ్రెంచి, రష్యా, బ్రిటీషు, ఇటలీ వారు మతీయొక్క ప్రక్కను మూగి యుద్ధముచేయు సంగతి వివరముగా తెలుపబడియున్నది.

రెండవ భాగమునందు బెల్జియం, ఫ్రాన్సు, హబ్స్ బర్గములందు జరిగిన సాహసకార్యములు జర్మనుల యక్రమములు, వైద్యవిషయములు, యుద్ధ దీర్ఘదర్శనములు మొదలగు మహావీరునియందుగల గీత మొదటి రెండు భాగములందు ఛాయాపటములు చూచుట కింతయెందును. ప్రతివారును ఈ రెండు భాగములు చదివి ఆనందించుదురని మా గూఢము.
మొదటి భాగము 0-8-0 రెండవ భాగము 0-12-0 చిరునామా:— సుబీరీయరు నాచ్ కంపెనీ, (538) హోస్టల్ దాక్కు నెంబరు 161, మదరాసు.

బయటజారి ఆర్డరులు సత్వరముగాను జాగ్రత్తగాను పంపబడును. ఒకమాత్ర మోస్తరుచూచిన సంగతి తెలియగలదు.

ఇనుప సామానులు, రంగులు. సీమెంటు, గొట్టములు పంపులు, ఫిట్టింగులు, ఫెన్సి గు సామానులు, మిల్లులు, పైనింగు, జిన్నింగు, రైసుమిల్లు మొదలగు వానిని ఎకాయికి దిగుమతి చేయువారు.

A. MOHAMED & CO.,

General Hardware & Machinery Mart.
No. 15 Armenian Street, Madras.

ఉమ్మడి-రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ, మరాపు వర్తకులు.

25, వై నాబజారుకోడ్, మద్రాసు.

తెలిపిలిగము: "ఉమ్మడిచూర్ మద్రాసు

ఈపటములో కనుపరచుట్టి అనేక విధములైన గాజులనమ్మక ముగానవరమునంగురుతోతయూచు చేయబడి యున్నది. వలయువారు మాకువ్రాసిన గాజులకములున్న అందులకు మజూరీల విషయముల క్యాటలాగుల పంపబడును.

ఇంకా మావద్ద బంగారు కల్ల పోడాలు, గెట్టితోడాలు, గెట్టిలొ ఉంగరములు, రాళ్ల పుంగరములు డాలర్లు, గడియారపు గొలుసులు, కాసుల పేర్లు, వెడినగలు అనేక విధములైన వెండిపాత్ర సామానులు వాజయన యున్నవి. నాణ్యమైన వగలుపూచియివ్వబడును.

చిన్న పురుగులు

124

పెద్ద పెద్ద బట్టలను జేయును.

మొగుడు, బొడిగి యగుట, వెండ్రుకలూమట, పుర్రెపై జల, అన్నియు ముంగుపురుగుల వలన గలుగును.

Don't Let 'em Dig

“కామినియా నూనె”

సహజమున సంహరింపును. ముంతును బోగొట్టును. వెండ్రుకలను గాలినివ్వను. పుర్రెమంతును బోగొట్టును. తలకట్టుకు పరిమళ ముంపుద్రవ్యము.

ఈటితిన, నకలు గూనెలను తయారు చేయువారి మోసమున పడకుము.

బొట్టు 1-కి రూ. 1-0-0   ఏ. పి. రూ. 0-4-0
8-కి రూ. 2-10-0   ఏ. పి. రూ. 0-7-0

ఉచితము.

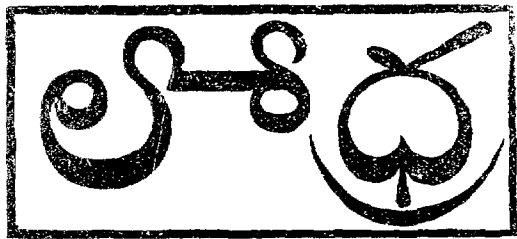
ఈ ముంగుపురుగులను నశింపజేయుటకయి, అర్థశాస్త్రీయ పంపుకొనువారికి టిప్స్ వారి వాడుకొనుటకు సరిపోవునని మానె గల సీసా ఉచితముగ బంపబడును.

పోలు ఏజెంట్లు:—

అంగ్లో-యిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,

రెం 155, జుహూ నగర్, బొంబాయి

ప్రధానమండలి:— సెహరాపురమండలి యాల్లీ, ప్రధానమండలి రోడ్, మదరాసు.

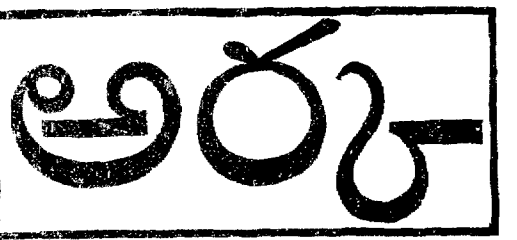
గర్భాశయ గొంగువివారిణి:— శ్రీలకు గలుగు ఋతుగుల బహిష్టి కాకుండుట, అకాలబహిష్టి, మెలబాష్టి గాను, తిక్కునగానాపోవుట, కుసుమబాగము, సంతాపీనత, రక్తిహీనత, మలబద్ధకము, నూతికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరికాళ్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీ మర్మ వ్యాధులను కుదుర్చును.

వెదబట్టి రూ 3-0-0. చిన్నది రూ 1-10-0.

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేహ ప్రణయము, సుఖసంకటములు, నిస్సత్తుక, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని ముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును.

వెదబట్టి రూ 3-0-0. చిన్నది రూ 1-10-0.

జ్వర నివారిణి   బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద బొషధశాల, 166   9, బందరువీధి, మద్రాసు.

ప్రాచీ:— సికింద్రాబాదు అండ్ నెల్లూరు.

జాబులు.

చేబ్రోలు ప్రజల దురస్థి.

పితాపురము రాజావారికి విజ్ఞాపన.

అయ్యా!

గోదావరి జిల్లా పితాపురం డివిజనులో చేరిన చేబ్రోలు గ్రామమును జనవరి 31 తేదీన మధ్యాహ్నము గం. 2-30 నిమిషములకు మాలపల్లిలో అగ్ని హోత్రుకు ప్రవేశించి, గం. 5-30 నిమిషములవరకు వావాపు మూడవ భాగమును కరిం చెను. గాలి విస్తారమునుటచే అగ్ని హోత్రు నాపుటకు వీలు కలిగినది కాదు. మొత్తముమీద 300 ఇండ్లు కాల్చిపోయినవి. మా గ్రామముందు సంవత్సరమునకు 34 సార్లు ఇండ్లు పగులరావు ప్రతీయగు వాడుక గలను. జనసంఖ్య హెచ్చుటచే ఇండ్లు దగ్గరదగ్గర కట్టియున్నారు. అగ్ని భయమున కెరియే కారణము. ఇందుచే, అగ్ని హోత్రుకు ప్రవేశించినపు డెల్లను గ్రామ మును పూర్తిగ దహించివేసినా కదలుటలేదు. ఇండ్లు విశాల ముగ కట్టు కొనుటకు అనేకమంది అనేక పర్యాయములు స్థలములకొరకు దరఖాస్తులు చేసియున్నారు. దరఖాస్తుల నైని విచారణచేయుటకు అధికారివచ్చి స్థలములను చూచి వెళ్లుటయే కాని స్థలము లిప్పించి గ్రామస్థుల కష్టముల ను తొలగించు అధికారు లెవ్వరును కానరావరే. కావున కాకినాడ తాలూకా బోర్డువారు ఆస్థలములను కాంక్షను చేయించినయెడల అగ్ని యుష్మదములు జరుగనేరవని మా అభిప్రాయము. కొంపలు కాల్చిపోవుచున్న వారిలో చాల నంది వీరలు, నవల ఇండ్లు కట్టుకొనుటకు శక్తిలేనవారు. చేబ్రోలు గ్రామము పితాపురం ఎట్టేటులోనిది. చుట్టుపట్ల పితాపురం రాజావారి దేవాలకు వాటిలు కావున శ్రీరాజా వారు ఆపన్నల యిండ్ల యజమానుల దీనత్వమును తెలిసికొని వారికి తగిన సహాయములు చేయుదురని నమ్ముచున్నాము. పురవాసులు.

II

సంఘ సంస్కరణము.

అయ్యా!

భరతఖండము వేదప్రామాణ్యముతో ప్రకాశించున దని నవ్యత్రవిదితము. ఇందువలన వేదప్రామాణ్యము లేని యాత్రికములు యిండువని తెలిసికొనవలసియున్నది. ఆవేదము నందు విహితములయిన సర్వసత్కర్మలను నిర్వహించుటకు ప్రాహ్మణ్య లభికారము గలిగియున్నాడు. ఇట్లునుటచే ప్రా హ్మణ్యము పుట్టింపంత మాత్రమున నందరును స్వేచ్ఛానుసార ము సకలకర్మలను చేయవలసినదని యోచన గాదు. ప్రతికర్మ కును కొన్ని నియమములు గలవు. ఏ ప్రాహ్మణ్యమును జాత కర్మ నామకరణ కాన్తప్రాశన చా లోపనయనములు క్రమ ముగ జరిగిన పిమ్మట గాని యే కర్మకు నర్హుడు గానేరడు. ఉపనయనమునకు నిమిషములు కలవు గనుక వానిని క్రమ ముగ జరిగించవలసియున్నది. అట్లు జరుగుటలో లోపము కలిగినేని తక్కిన కర్మలనుండధికారమునకును లోపమే కలు గుచుండును. తక్కిన నియమము లెట్లున్న సుపరయనసంస్కార ము సరిగ జరుపుకొనవలసియు మిక్కిలి గర్వముగ నెంచ బడును. ఇట్లే వివాహమునకును విధులన్న వివాహమున కొజుసాయంత్రముం బాపనము ప్రారంభముచేసి మరునా డుదయమున ప్రాతరేపానము ప్రారంభించి మూడుదినములు దీక్ష నవలంబించి నాలుగవరోజు చివరభాగమున శేషహోమము చేసి దీక్షను విడువవలెను. అంతటితో వివాహము పూర్తియ గును. ప్రస్తుత మనదేశాభ్యుదయమున నైనజెప్పిన విధుల నల్లపిండ్ల దేవాలయములలో నుపనయనమును వివాహము నొకజానులోపలనే నెగవేర్చుచున్న శిష్టులు బహులుజేరుచు న్నారు. ద్రవ్యమునకు దరిద్రముగాని నోటితో చెప్పు మంత్రము లకు దరిద్రములేదు గదా? అట్టివారుగాని అట్టికార్యములకు ప్రాహ్మణ్యములుగానివారు శిష్టు లనబడుదురా? సంఘసం స్కారము చేయతో సంఘదుష్కరణ మొనర్చు బుద్ధిమం తులు వేదవి విహితకర్మపంచముమీద దండెత్తుటలో కాపు సాహసము నిట్టివారిమీద మాపలేదుకాబోలు. అట్టియసంపూర్ణ వివాహము చేసికొనినవారే కర్మలకు నధికారము కలిగియుండరు. వారెవరికిని యాజకులుగ నుండ నర్హులు గానేరరు. అయినను మన దురదృష్టమున వేదవిహిత మగు యజ్ఞాద్యుక్తిప్ర కర్మలను సంఘము ద్రవ్యాగ్రహణ చే నధికారముగాని యర్హతగాని లేకున్నను సంధ్యావందన మయిన నామాల్పముగ నుచ్చరింపని శిష్టగ్రామ్యులును నిరంతరము కుతంత్రమే నృత్తిగల యమాయకులును దుర్గా నగ్రహణాసక్తులగు శ్రోత్రయులును ఉపనయన వివాహ

ములు అసంపూర్ణులనే నెరవేరిన గృహస్థులును క్రతువుల జేయుచును దేశజనుల వందించి ద్రవ్యాగ్రహణచేసి భూము లను కొనుచుండుటను ఋణముల నిర్మూలముటను జూచిన పృథు ప్రతి దేశాభిమానికరి కర్మాభిమానికరి అట్టి యజ్ఞాది క్రతువులకొరకు నాముష్మికఫలమునకై తమ ధనమును దా నము చేయుచున్న వాతలయందు జాతి కలుగకమానదు. అట్టి క్రతువుల జూచుటకలననే వేదమునందును తద్విహిత కర్మా చరణమునందును అసహ్యము తోచు నననాగరికులు బయలు వెడలుట వింతలేదు. ఎప్పుటి కయినను దేశాభివృద్ధిని కోరక లేని పండితసంఘ మట్టి యనధికార కర్మల నాపక పోయిన లాభము కలుగనేరదు. శిష్టుకాలమున శిష్టాభివృద్ధి విష యక సమస్య పరిష్కరింపబడవలెను. కావున నే శ్రోత్రయు జూరా! ద్రవ్యమున కాశేపడక మీరు సంఘమును కర్మప్రపంచ మును సంస్కరింప ప్రయత్నింపుడు.

భమిడిపల్లి వీరవేంకటదీక్షితులు.

మదరాసు దక్షిణమహారాష్ట్ర రెయిల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్డు. నోటీసు.

పెరంబూరు కాథానా తూర్పుగేటు వద్ద నుండు బొగ్గుమనిరాసులలో నుండి కాలక నిలిచి యుండు బొగ్గును ఏర్పరచుటకుగాను తెుడరులు.

1917 సంవత్సరము ఏప్రిలు నెల 1 వ తేది లగాయితు 1918 సంవత్సరము మార్చి నెల 31 వ తేదితో అంత్యమయ్యే 12 మాసముల కాలము లలో రాయపురమునందు గాని పెరంబూరు కాథానా వద్దగాని నిలువజేసి యుంచబడు బొగ్గు మనిరాసులలోనుండు తెుడరుదాగులు, కాలక నిలిచియుండు బొగ్గుముక్కలను వేరుపఱచుకొని, కొనుటకుగాను తెుడరులను పంపుకొనవచ్చును.

2. రెయిలువేవారు తమకు కావలసినముక్కలను తాము వేరుపఱచుకొని మిగిలిన బూడిద రాసులను వేగనులలో నెక్కించి పెరంబూరు కాథానా తూర్పుగేటువద్ద నూతనముగా వేయ బడియున్న నైడిగులకకు చేర్చెదరు.

3. ఈ వేగనులను కంట్రాక్టువారు స్వంత న్యయములతో సకాలముగదిప్పించి తింకక్కరకు రాని బూడిదరాసులను నైడిగులకకు సమీపము లో నుండు ఉల్లములలోకి సకాలమున జేర్చి వలయును.

4. ఒక హాపాయి చెల్లించినచో పెరంబూరు కాథానాలో కో అండు కార్ నూకరింపబడియు వారి ఆఫీసులో తెుడరు ఛారిములు బడుచుగలరు.

5. ప్రతి తెుడరుతోడను రు 100 లు డిపా జ్జిట్ చెల్లించబడవలెను. ఈ మొత్తము మదరాసు అండు సదరిక్ మహారాట్రా రైల్వేకంపెనీ వారి లెక్కకుగాని, రాయపురములోని వారి కాషియరు లెక్కకుగాని రాజధాని ఏ బ్యాంకులో నయినను చెల్లించి అందుకుగాను ఇయ్యబడిన రసీదును తెుడరుతో కుట్టి పంపవలెను. ఎవరి తెుడరు అంగీకరింపబడదో వారి డిపాజిటు ధనము తిరిగి ఇయ్యబడును. అంగీకరింపబడిన తెుడరుదారు చెల్లింపవలసిన సెక్యూరిటీ దగ్గుక్కుద భాగము గా ఈ మొత్తమును జమకట్టుకొనబడును.

6. తెుడర్లు కవర్లలో పెట్టిన “పెరంబూరు లోని కాలని బొగ్గుముక్కల తెుడరులు” అని వ్రాసి రాయపురమునందు మదరాసు అండు సదరిక్ మహారాట్రా రైల్వేకంపెనీవారి ఏజెంటుపేర చిరు నామా వ్రాసి పంపుకొనవలెను.

7. 1917 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి నెల 28 వ తేది బుధవారము సాయంత్రము 4 గంటలవరకు తెుడరులు పట్టబడును.

8. అన్నిటికంటె ఎక్కువయినది గాని లేక మరి ఏ తెుడరునైనను అంగీకరించ వలెనను నిర్బంధము ఏజెంటునకు లేదు.

చెన్నపురి శాసనసభ.

చెన్నపురి శాసనసభాసభ్యులు గవర్నరుగారి ఆధ్వర్యమున క్రింద నిర్వహింపబడుచున్న సభాసభ్యులను సమావేశమైరి.

గౌ. సాఫ్ట్ గౌరవ, గౌ. పి. హెచ్. పి. గౌ. బాధ్యుల గౌరవ సభ్యులుగా ప్రమాణములు చేసినవెనుక కార్యక్రమ ముప్రకటించబడెను.

ప్రారంభమున గౌ. సర్. పి. ఎస్. శివస్వామి అయ్య రుగారు, ఇంతకుముందు అధ్యక్షులు జనరలుగను, శాసనసభా సభ్యులుగను నుండిన గౌ. కార్పెంటరీ మరణమును గూర్చి నుడివి కార్పెంటరీ గారి ఉద్వేగసామర్థ్యములను విశ్రేణిగా ప్రశంసించి వారి మరణమునకు శాసనసభ్యులకు గలిగిన విచారమును నవ్వుమును కార్పెంటరీ గారి కుటుంబమునకు తెలియ బహుళు కొకతీర్మాన ముపాదించిరి.

గౌ. మోదల్ రామచంద్రరావు గారు రనువదించి కార్పెంటరీ గారి గుణగణములను గొనియాడిరి. తీర్మాన ముపాదించ బడెను.

అనంతరము ప్రశ్నలకుగుటయు జవాబు లిచ్చుటయు వైసవెనుక (ఈనెలదియందే పేజీకొరకు చూడవలయు). గౌ. సదాశివ భట్టగారు 31 వ ప్రశ్న (ఎ. బి. భాగముల) కియబడిన జవాబుల సందర్భమున సరియైన ప్రశ్నలైతము లొసగబడలేదనియు వానియందలి విషయములను ప్రభుత్వ మువారు విరళముగా చెప్పవలయు ననియు నడిగిరి.

ఇంతకుపై ఈవిషయములను గూర్చియే రాబోవు సభయందు పేజీకొరకు పేరుట యుచితముగా నుండునని అధ్యక్షులు చెప్పిరి.

గౌ. ముప్పిల్ నాయుడుగారు 53 వ ప్రశ్న సందర్భమున మాట్లాడుచు టీకాలు పేయించుకొనిన వారిలో నెందఱు స్కాటకమువలన చనిపోవుచున్నారో ఇకనుండైన ప్రభుత్వమువారు తెలియజేయుచుండురా యని యడిగిరి.

అట్లు తెలియజేయుచుండుట యనవసరమని ప్రభుత్వ మువారికి తోచుచున్నదని సర్. పి. ఎస్. శివస్వామి అయ్యరు గారు ప్రశ్నలైత మిచ్చిరి.

గౌ. శివరావుగారు తామడుగడలచిన ప్రశ్నలను ప్రభుత్వమువారు రకుగవలదని చెప్పుచున్నను కార్యక్రమనివేద నమునందు ప్రకటింపబడలేదనియు, ప్రశ్నలయందు మాటల సవరణలను తామంగీకరించియే యుంటి ననియు చెప్పిరి.

గౌ. అధ్యక్షులు ప్రశ్నలైత మిచ్చుచు సభా కార్య క్రమ నివేదనమును అప్పుచేయుటకు ముందే గౌ. శివరావు గారి కా విషయమును గూర్చి వ్రాయుటకు అవకాశము లేక పోయినదనియు, కొలదికాలములో ఒక యధ్యక్షము పంప బడు ననియు చెప్పిరి.

రాజధానియందంతటను వరదలవలన కలిగిన నష్టమును సవిస్తరముగ తెలియజేయవలెనని తామడిగినను కొన్ని ప్రశ్నలైత ము లందు గలిగిన నష్టమునే తెలిపిరి శివరావు గారు రడిగిరి.

ప్రభుత్వమువారి రివిన్యూ కార్యదర్శికి వ్రాసిన యెడల సవిస్తరముగ తెలుపబడునని గౌ. సర్. అలెక్సాండర్ కార్పెంటరీ గారు ప్రశ్నలైత మిచ్చిరి.

137 వ ప్రశ్నయందు తాము కోరిన ప్రశ్నలైత మే 116 వ ప్రశ్నకు ప్రశ్నలైత ముగా బనికిరాదా యని గౌ. టి. రంగా చారి గారు రడిగిరి.

పనికిరాదని గౌ. గిల్లెరుగారు ప్రశ్నలైత మిచ్చిరి.

అనంతరము సభా కార్యదర్శి 1916 వ సంవత్సరపు ముద్రా ను సిటీసివిల్ కోర్టు, రాజధాని స్కూలుకాటాకోర్టుల సవరణ శాసనము గవర్నరుగారిచే నంగీకరింపబడినదని తెలియబరచిరి. ఈశాసనము గవర్నరు జనరలుగారిచేతను అంగీకరింపబడెనని అధ్యక్షులు నెలవిచ్చిరి.

పిమ్మట గౌ. భాగ్యలక్ష్మిదేవి ఎ. వి. జి. అహమ్మ దు తంబిగారు తాము మరువకట్టము (అలియసంతన) వార సత్వపు హక్కులనుగూర్చి యు ప పా దించిన బిల్లు ను తాము తొలగించు కొంటిమనిచెప్పి ఆవిషయమును గూర్చి యే ఇంకొకబిల్లు నుపాదించుట కనుజ్ఞ నేడిరి. ఈబిల్లు ఉత్తర మలబారు దక్షిణ కన్నడ దేశములందు గల మోష్టా మహా భ్యుదయలకే వర్తింపదనియు, ఇట్టి శాసన మొకటి యనవసర మనియు దీనిని గూర్చి మలబారు, కన్నడ జిల్లాల గజెట్టుల లో ప్రకటించి నష్టమును ఆక్షేపణలు రాలేదనియు, అహమ్మ దు తంబిగారు చెప్పిరి. తరవాడు ఆస్తుల విషయమునగాక మోష్టాల ఆస్తుల సందర్భముననే ఈ బిల్లు వర్తింపదు.

గౌ. యామడ హుస్సేను సాహెబు గారు రివీన్యూను ననువదించిరి. రెండవ బిల్లు నుపాదించుటకు అనుజ్ఞ ఈయ బడెను.

గౌ. పి. ఎస్. కృష్ణరావుగారు గవర్నరు మెంటు జమీం దారి ఇనాం గ్రామములలో ఆదర్శప్రాయములగు గ్రామము లందలి ప్రజల వ్యవసాయాధిక స్థితులనుగూర్చి బహిరంగ విచారణ జరిగింప వలయునని యొక తీర్మానము నుపాదించి గ్రామ ములందు గ్రామస్థుల వ్యవసాయాధిక స్థితులను గూర్చి అధికారుల కొక విధముగ యభిప్రాయమును, అనధికారుల కొకవిధ మగు యభిప్రాయమును గలదనియు, ప్రభుత్వము వారి సందర్భమున విచారణ జరిగించి గ్రామస్థుల జీవన స్థితులను వృద్ధి నొందించుట ప్రభుత్వమువారి పధియనియు చెప్పిరి. ఈ దేశములో ఒక్కొక్కటికి సాలుకు 30 రూ.ల ఆదాయము గిట్టుచున్నది. 1901-02 సం॥ ప్రాంతమున వ్యవసాయ స్థితులను గూర్చి యొక విచారణ జరుపబడినట్లున్నది. అప్పటి స్థితి తెలుస్తున్న ప్రభుత్వమువారు తెలిసికొందురుగాక! గడచిన దశహాసకాలమున అనావృష్టివోష ముండినదని చెప్పబడి నది. దరిమిలాగూడ అప్పుడు పరిసిన వర్షమునందు ఎన్నెన్నవ వర్షము పరిమితమే. 1901 నుండి 1911 వరకు గల దశహాసకాలమున గ్రామస్థులలో నూటికి 8 మంది వ్యవసాయము వలన జీవించుచుండిరి. 1901 వ సం॥మున వ్యవసాయము వలన జీవించువారిలో వ్యవసాయము చేయుకుండు భూస్వాములు నూటికి మువ్వురు, వ్యవసాయముచేయు భూస్వాములు నూటికి 51 మంది, కాలవార్లు నూటికి 16 మంది, పొలములందు నేద్యము చేయు పనివాండ్లు నూటికి 29 మంది. 1911 వ సం॥ రమున వా రే క్రమము గా 33, 46, 23, 27 మందియైరి. 1901 వ సం॥ రమున నేద్యముచేసి జీవించువారిలో పనిచేయు వారు నూటికి 66 మంది యుండిరి. కాని 1911 వ సం॥ రమున వారి సంఖ్య నూటికి 64 అయ్యెను. వ్యవసాయమువలన జీవించువారి సంఖ్య యెక్కువ యగుచుండగా పనిచేయువారి సంఖ్య తగ్గుచుండుటకు కారణములను ప్రభుత్వమువారు విచారించి నిర్ణయింపవలసి యున్నారు. లోకానుభవముచాలని వారు దీనినిబట్టి పనిచేయు తరగతులవారు భాగ్యవంతులైనందువలననే వారి సంఖ్య తగ్గినదని చెప్పదురు. వారికి పొలము లందు పని దొరకునప్పుడు వారునుకొనరని మన మెరిగి వారి యాచార వ్యవహారములను గమనించిన యెడల వారి సంఖ్య తగ్గుటకు ఇతర కారణములుండవలయునని తప్పక మన కే తట్ట గలదు. ఈరాజధానియందు 280 పురములును, 51343 గ్రామములునుగలవు. రాజధాని ప్రజలలో నూటికి 84 మంది గ్రామములలో నివసించుచున్నారు. 1901 నుండి 1911 సంవత్సరములవరకుగల దశహాసకాలమునందు ప్రజాసంఖ్య నూటికి 8.18 వృద్ధియైనది. పురములందు ప్రజాసంఖ్య నూటికి 15 వృద్ధియైను, గ్రామములందు ప్రజాసంఖ్య నూటికి 8 వృద్ధియైనది. ప్రజాసంఖ్య వృద్ధియైనదిగాని వారి కారణముగ వ్యవసాయము వృద్ధికాలేదు. గత దశహాసకాలమునందు కలవు సంవత్సరములలోగాక ఇంకాసంవత్సరములందు వస్తువుల ధరలు పెరిగిపోయినవి. ఈ యెక్కువ ధరలవలన వ్యవసాయజనుల ఆర్థికస్థితి తెల్లు మారుమో విచారింపవలయును. పల్లికు సర్వీసు కమిషనులో ననేకులు దత్తగారి రిపోర్టుచూచి దేశముభాగ్యవంతులమైనదని లాగుగా నమ్మిరి. కాని పల్లికు సర్వీసు కమిషనులో గౌ. వ్యా. అబ్దుల్ రహీంగారు ప్రజాభిప్రాయము నెఱిగినవారుచు దేశ విషయమున విశేషానుభవము గలవారుగు గాన వారు వ్రాసిన యభిప్రాయమునకు విశేష ప్రాముఖ్యము నీయవలెను.

పిమ్మట కృష్ణరావుగారు, అబ్దుల్ రహీంగారు వ్రాసిన విషయములను వివరించి వారి యభిప్రాయమునందు వ్యవసాయ జనులకుగల చిహ్నులను చివరించిరి.

వ్యవసాయపు పనివారి విషయమునుగూర్చి చెప్పవలసివారి స్థితిపట్టిత కోవనియును నున్నదనియు, శాస్త్రముగా వ్యవసాయ నేతులుగ నుండువారికి కూలీలువృద్ధి చేయబడలేదనియు, వారిస్థితి యెప్పుటికైనా యున్నదనియు, కృష్ణరావు గారు చెప్పి పనివారిస్థితి మునుపటికంటె అధ్వాన్నముగ నున్నదనిరి. పిమ్మట వారు వ్యవసాయజనులకు ఉండు అప్పులను మున్నగువానిని గూర్చి తెలిపి ఈవిషయమును గూర్చి యీ ప్రభుత్వము వారు విచారింప వలయునని కోరిరి.

గౌ. భూపతి జేంకటపతిరాజుగారు తీర్మానము ననువదించిరి.

గౌ. కార్పెంటరీగారు ప్రశ్నలైత మిచ్చుచు ఇట్టి విచారణ తమకు సంబంధించుదామకే యనియు విచారణ తామే జరుపగలదనియు వ్యవసాయ జనుల స్థితులు లాగుగా లేవు.

గౌ. కార్పెంటరీగారు ప్రశ్నలైత మిచ్చుచు ఇట్టి విచారణ తమకు సంబంధించుదామకే యనియు విచారణ తామే జరుపగలదనియు వ్యవసాయ జనుల స్థితులు లాగుగా లేవు.

గౌ. కార్పెంటరీగారు ప్రశ్నలైత మిచ్చుచు ఇట్టి విచారణ తమకు సంబంధించుదామకే యనియు విచారణ తామే జరుపగలదనియు వ్యవసాయ జనుల స్థితులు లాగుగా లేవు.

గౌ. కార్పెంటరీగారు ప్రశ్నలైత మిచ్చుచు ఇట్టి విచారణ తమకు సంబంధించుదామకే యనియు విచారణ తామే జరుపగలదనియు వ్యవసాయ జనుల స్థితులు లాగుగా లేవు.

గౌ. కార్పెంటరీగారు ప్రశ్నలైత మిచ్చుచు ఇట్టి విచారణ తమకు సంబంధించుదామకే యనియు విచారణ తామే జరుపగలదనియు వ్యవసాయ జనుల స్థితులు లాగుగా లేవు.

గౌ. కార్పెంటరీగారు ప్రశ్నలైత మిచ్చుచు ఇట్టి విచారణ తమకు సంబంధించుదామకే యనియు విచారణ తామే జరుపగలదనియు వ్యవసాయ జనుల స్థితులు లాగుగా లేవు.

గౌ. కార్పెంటరీగారు ప్రశ్నలైత మిచ్చుచు ఇట్టి విచారణ తమకు సంబంధించుదామకే యనియు విచారణ తామే జరుపగలదనియు వ్యవసాయ జనుల స్థితులు లాగుగా లేవు.

గౌ. కార్పెంటరీగారు ప్రశ్నలైత మిచ్చుచు ఇట్టి విచారణ తమకు సంబంధించుదామకే యనియు విచారణ తామే జరుపగలదనియు వ్యవసాయ జనుల స్థితులు లాగుగా లేవు.

గౌ. కార్పెంటరీగారు ప్రశ్నలైత మిచ్చుచు ఇట్టి విచారణ తమకు సంబంధించుదామకే యనియు విచారణ తామే జరుపగలదనియు వ్యవసాయ జనుల స్థితులు లాగుగా లేవు.

గౌ. కార్పెంటరీగారు ప్రశ్నలైత మిచ్చుచు ఇట్టి విచారణ తమకు సంబంధించుదామకే యనియు విచారణ తామే జరుపగలదనియు వ్యవసాయ జనుల స్థితులు లాగుగా లేవు.

గౌ. కార్పెంటరీగారు ప్రశ్నలైత మిచ్చుచు ఇట్టి విచారణ తమకు సంబంధించుదామకే యనియు విచారణ తామే జరుపగలదనియు వ్యవసాయ జనుల స్థితులు లాగుగా లేవు.

గౌ. కార్పెంటరీగారు ప్రశ్నలైత మిచ్చుచు ఇట్టి విచారణ తమకు సంబంధించుదామకే యనియు విచారణ తామే జరుపగలదనియు వ్యవసాయ జనుల స్థితులు లాగుగా లేవు.

నియు వారు నానాటిక మఱింత సేవి పాఠకులను న్నా రనియు తెలియ వచ్చిన నే గాని విచారణ ప్రారంభించుట భావ్యము కాదనియు 1897 వ సంవత్సరమునకు దరిమిలా తామము దేశమును బాధింప లేదనియు, వ్యవసాయ జనుల బుణములు వృద్ధికాలేదని దత్తగారి రిపోర్టులవలన తెలియుచున్నదనియు, వస్తువుల ధర తెక్కువైనప్పుడు ఆ వస్తువులను సాగుచేయ వారికి లాభము గలుగుచుండుననియు చెప్పిరి.

గౌ. గాయచంద్రరావుగారు విచారణ ప్రారంభించిన యెడల బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువలన లాభముయొ గలుగ లేదని యాధియైనందున విచారణ ప్రారంభించిని తీర్మానమును బలపఱచుచు సర్. పి. కార్పెంటరీగారు ఆర్థిక విషయ విచారణకు రాజకీయ విషయము నానాగించుచున్నాననియు, బ్రిటిషు పరిపాలనమువలన లాభము గలుగ లేదని బుణాపుర యుచుండుటకే తాము సభ్యులము కాలేదనియు చెప్పి దత్తగారు మున్నగువా రిపోర్టులను వివరించిరి.

కలకత్తాలో ఆమెరికన్ కాంగ్రెసు జనరలుగారు వచ్చు జేమ్సు పి. స్పిక్టరుగారు గత కలెండరుకుందే కొన్ని మూలముల నెలవ్రతీసికొని దక్షిణప్రాంతమున వెళ్లెనున్నాడు. ప్రకరి మాసాంతమువరకు రాదని తెలియుచున్నది. వారి స్థానమున వారి దిగువ యంగ్లాండ్ యగు బ్రెట్టన్ గారికొకాడు ఇప్పుడు పనిచూచుచున్నారు. పోటకొగారిలో మొక పత్రికా ప్రతినిధి మాట్లాడగా జర్మనీకిని యుక్రేయ్ కే ప్రేక్షకులను వైములు తీట్టించిన విషయముగూర్చి వాసింగ్టను నుండి తన కేమియు తెలియరాలేదనియు, హిందూదేశములో జర్మను ఆస్త్రియను పరములగు వారిని స్పెయినుదేశ రానుబారి వశము చేయవలసినదిగా తమకు తలెలిపాడ వచ్చునని ప్రతీదినమును నిరీక్షించుచున్నాననియు చెప్పిరి.

బర్మాశాసనసభలో 17 మంది సభ్యులు గలరు. వీరిలో 7 గురు అధికారవర్గములోని వారు. 10 మంది నియోజితులు. ఈ 10 మందిలో ఒకడు బర్మా వాణిజ్య సంఘముచే నెన్నుకొనబడెను. చుట్టుముక్కనిని, వర్తక సంఘము తెన్నుకొనెను. తక్కిన 8 మందియు ప్రభుత్వమువారిచే నియోజింపబడినవారు. శాసనసభను వృద్ధి చేయు విషయమును గూర్చి విచారింప నియమింపబడిన సంఘమువారు శాసనసభయందు సర్వ సంఘముల ప్రాతినిధ్యములేదనియు, సభ యందు 30 మంది సభ్యులుండదనియు, వీరిలో 10 మంది ప్రభుత్వనియోజితు లగు అధికారవర్గములోని వారుగాగను 6 గురు ఎన్నుకొనబడు అనధికారవర్గములోని వారుగను, 2 గురు ప్రభుత్వ నియోజితు లగు ప్రముఖులుగ నుండవలయుననియు నిశ్చయింపబడిరి.

మదరాసు కార్పొరేషన్ నోటిసు.

మ-రా-కార్పొరే, రావుబహదూరు పి. త్యాగరాయశెట్టిగారు ఈక్రింది తీరుమానమును 1917 సంవత్సరము ఫిబ్రవరినెల 10-వ తేదీ కేసివారము నాడు జరుగనున్న సైపులు మీటింగునందు ఉప పాదించెదమని తెలియబరచి యున్నాడు.

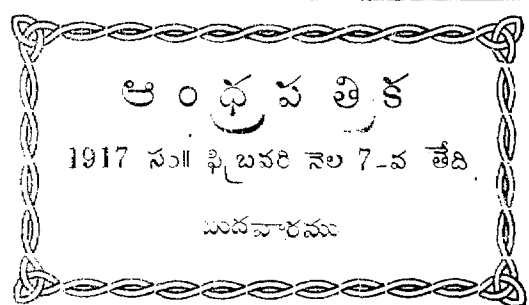
1. మొదటి మూడు డివిజనులలోని మురికిసిటి కాలువల స్థితి కేవలము అత్రిప్రకరముగనుండుటను గమనించి అందుపై తగుసలహాల నిచ్చుటకు యోచించుటకుగాను ఎచ్చుకొనబడిన ఇద్దరు కమిషనరులతో గలసి ఒక సంఘముగా ఏర్పడి ప్రస్తుతపు మురికిసిటి కాలువల దుస్థితికి కారణములను నాటిని బాగుచేయు విధములను తెలియపరచదగిన పెక్కు తరగతి ఇంజనీరును నొకరిని పంపుటకు గాను గవర్నరు మెంటువారిని కోరవలసి యున్నది.

2. మురికిసిటి పారుదల విషయమున ప్రస్తుతపు లోపములను గుర్తించి, బాగుగా పనిచేయుటకు తగిన యుపాయముల నాలోచించి తత్ప్రకర మయిన పనిని సాగించుటకు కార్పొరేషన్ వారికి నిర్దిష్టాభిప్రాయము కుదురునంతవరకును ప్రకృతము 5 సంవత్సరములవరకు మురికిసిటి కమిషను ఆపియుంచుటకు నిశ్చయింప బడినది.

మదరాసు కార్పొరేషన్ జనరల్ డిపార్టుమెంటు 6 ఫిబ్రవరి 1917 జె. సి. మొలోని, డ్రెసి డెంటు

విషయానుక్రమణిక.

జాబులు	2
చెన్నపురి శాసనసభ	3
ప్రధాన వ్యాసములు	
శాసనసభ	4
శాస్త్ర-వ్యాఖ్యలు	5
విశేషానుక్రమణిక	
విశేషానుక్రమణికలు	6
శాస్త్ర-వ్యాఖ్యలు	7
మతములు	8
సంస్కృతములు	9,10,11-12
తెలుగు భాషలు	13

చెన్నపురి శాసనసభ.

శాసనసభాసభయందు సభ్యులు వేసిన 214 ప్రశ్నలకును వానికి సంబంధించిన అనుబంధ ప్రశ్నలకును పాలకు లొసంగిన ప్రత్యుత్తరములు సాత్త్వశీకరములుగ నుండలేక. ప్రశ్నలందు విశేషభాగమునకు ప్రత్యుత్తరములు జేసిన, లేదు, యోచనయందున్నది అను భావమును దెలుపుచున్నవి. ప్రశ్నలను తయారు చేసిన సభ్యులును ప్రత్యుత్తరములను తయారు చేయించిన అధికారులును చేసిన శ్రమకు తగిన ప్రతిఫలము మాత్రము గలుగలేదని తోచుచున్నది. బంధక వ్రాతము ననుసరించి ఫిబ్రవరి 1915 వ సంవత్సరము నందు పురుషులు 782, స్త్రీలు 254 పోయిన నాల్గవ ప్రశ్న నొక భాగమునకు ప్రత్యుత్తర మొసంగబడినది. మిగిలిన భాగములకు తగిన సమాధానము లేదు. బక్సింగుహాము కాలువ పూడికను గురించిన ప్రశ్నలకు ముందీవిషయము యోచించబడునని ప్రత్యుత్తర మొసంగబడినది. హెక్టార్ల జడ్జలసంఖ్యను గురించి యడిగిన ప్రశ్నకు విషయము యోచనయందున్నదని ప్రత్యుత్తర మొసంగబడినది. రైలుబండ్లను తగ్గించుటవలన గలుగుచున్న ఇబ్బందులను తొలగించుటకు హెచ్చుబండ్లను తగ్గించుటను గురించి యడిగిన ప్రశ్న కిది సంభవముగాదని యధికారులు తెలిపిరి. క్విట్టెనరీయలను సప్తపడినరయితులకు రిమిషను ఇచ్చుటకై ఏమియును నేర్పాటులను చేయలేదని అధికారులు తెలియజేసిరి. గ్రామములందు నివేశన ఫలములను వ్యాపింపజేయుటకై నియమించిన కీర్త్యాటికలెక్టరు చేసిన పనిని తొలుపును బాబ్బిలి రాజాగారిడిగిన ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు జమీందార్ గ్రామములందు దీపని జరుగుట లేదని తెలుపబడినది. పాట్నా విశ్వవిద్యాలయ శాసనమును బొంబాయి కలెక్ట్రేటందు వలె సి నేటునందు విచారణ కేల బూనుకొన లేదని ప్రశ్నించినపుడు సుండికేటునది దిట్టి విషయమును యోచించుట ఈ రాష్ట్రమునందు వాడుక యని ప్రత్యుత్తర మొసంగబడినది. ఇది కేవల మసత్వశీకరమైన ప్రత్యుత్తరము. విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణమునకు వలయు నియమములను సిండికేటుసభ యోచించి నిర్ణయించుట యక్రమసాధికారవర్గాభిమానలకు తోచుచుగాని విద్యాభిమానులకు దేశక్షేమాభిలాషులకు తోచదు. జిల్లాబోర్డుల సభాకారసభాధిపతులను నియమించుటను గురించి వేంకటపతిరాజుగారిడిగిన ప్రశ్నకు విషయమును యోచించుటకు గారిణములేదని ప్రత్యుత్తర మొసంగబడినది. తుపాకులకు లైసెన్సులను తగ్గించుటను గురించి ఏ.ఎస్.

కృష్ణారావుగారిడిగిన ప్రశ్నకు లైసెన్సులు తగ్గుట నిజమనియును, విషయము యోచనయందున్నదనియును ప్రత్యుత్తర మొసంగబడినది. లైసెన్సులను తగ్గించుట అధికారుల కాచారమైనపుడు యోచింపవలసిన సందర్భమేదియో విషయ మేదియో తెలియకున్నది. పాలకపోషణమును బడయుచున్న వారాపత్రికలను తెలుపుమని కోరిన ప్రశ్న ప్రత్యుత్తరము నొసంగుటకు నిరాకరించిరి. ప్రశ్నలను ప్రత్యుత్తరములను జదివినవారలకు శ్రద్ధతో జదివిన వారలు పొందెడిలాభము విశేషము గానుపించదు. పాలకులు ప్రసన్నహృదయముతో ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిన ప్రయోజనము గలుగును గాని తప్పించు కొనుటకై ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిన సేమ ప్రయోజనము గలుగును? పాలకులు ప్రత్యుత్తరముల నీయదలచిన ప్రశ్నలను నిరాకరించుట యక్రమము. నిరాకరించని ప్రశ్నలకు తగిన ప్రత్యుత్తరము నొసంగుటయును ధర్మము. ఈపద్ధతుల నవలంబించక సంధిగ్రహణము నవలంబించుటవలన ప్రశ్నలవలనను ప్రత్యుత్తరమువలనను ప్రజలకు ప్రయోజనము గలుగదు. కాకితిములు మాత్రము సిండును.

తీర్మానములు.

ప్రశ్నలను వదలి తీర్మానములను యోచించినపుడును ప్రతినిధిసభ్యులకు శాసనసభయందు గల దుర్బలము విదిత మగుచున్నది. గవర్న మెంటు గ్రామములందును జమీందార్ గ్రామములందును ఈనామ గ్రామములందును రయితుల ఆర్థికస్థితిని విమర్శించుటకై విచారణను జరుపుడని ఏ. ఎస్. కృష్ణారావుగారికి తీర్మానము నుపపాదించిరి. వేంకటపతిరాజుగారి తీర్మానమును బలపరచిరి. ఈ తీర్మానము వ్యవసాయమువలనను జీవించెడి ప్రజలకు సంబంధమును గలిగియున్నది. చెన్నపురి రాష్ట్రమునందు 100-కి 70 మందికి వ్యవసాయము జీవనాధారము. దేశపోషణమునకు మూలకారకులైన కృషివలుల యోగక్షేమముల నరయుట పాలకులకు ధర్మము. రాజ్యాంగసంస్కరణములను చర్చించునపుడు నోరుగల వ్యాయవాదులు సంస్కరణములను కోరుచున్నారు గాని నోరులేని రయితులు కోరుటలేదని అధికారాభిమానులు వాదించుచురు. రయితులకు సంబంధించిన ఆర్థికవిషయములను చర్చించునపుడు నోరులేని రయితుల ప్రమేయమును పాలకులు తలపెట్టరు. ఇది విచిత్రపుష్టితి. ఎక్కడగైతెనను బావా యనవలదను లోకోక్తి గలదు. రయితుల ఆర్థికస్థితిని విమర్శించుట యనిన తోడనే పాలకులకు భయముగలుగును. రయితులస్థితి సాత్త్వశీకరముగ నుండిన పాలకుల ప్రతిభ నర్థిల్లును. సాత్త్వశీకరము కాకపోయిన సంస్కరించుట యవసరము. కాని పాలకుల కేల జంకు గలుగుచున్న దో తెలియకున్నది. గ్రామస్థుల స్థితిగతుల నెరిగిన వారలకు గాని వారిపాల్లు విశేషముగావు. గ్రామస్థులందరును నిర్ధన లగుచున్నారని కృష్ణారావుగారు తెలిపియుండలేరు. గ్రామములందు కొందరు శ్రీమతులుండినను జనసామాన్యస్థితి దుర్భర మగుచున్నదని దేశాభిమాను లనేకులు తలచుచున్నారు. గ్రామములందు సంపదలు హెచ్చుచున్నను వ్యయమున కనురూపముగ సంపదలు హెచ్చుట లేదని ప్రజలు తలచుచున్నారు. రయితుల ఋణగ్రస్తయే దీనికి నిదర్శనముగ నున్నది. సాంధర్మ్యగారు పాల్తోగారు చేసిన విమర్శలు లైతులకుర్భరదారిద్ర్యమును వెల్లడిచేయుచున్నవి. సంవత్సరమునకు రూ 20 లు ఆర్జన గల రయితుల గర్భదరిండు డనుటయు నతిశయోక్తి యుండదు. సకల అల్లెగొండకు కాయ్యుగారు ఈ తీర్మానమున కనంగీకారమును దెలుపుచు పదార్థముల ధరలు హెచ్చుట భూములధరలు పెరుగుట వ్యాపారవ్యా

పనము పోష్టాఫీసులందు బ్యాంకులందు ధనము నిలువయుండుట రయితుల భాగ్యాభివృద్ధికి ప్రమాణమని వాదించిరి. రయితుల భాగ్య మభివృద్ధిని జెందుట లేదని ఎవరును తలచుటలేదు. వ్యయమునకు తగినరీతిని సంపదలు వృద్ధిచేయుచున్న వా లేదాయను విషయము విచారయోగ్యముగ నున్నది. ఆదాయమునకు మించిన వ్యయమునకు రయితులు పాతైనపుడు వారికి తరహోపాయ మెప్పటికిని గలుగ నేరదు. ఇరువదేండ్లకు పూర్వము శ్రీనివాస రాఘవయ్యంగారు ప్రచురించిన రిపోర్టువలన నిపుడేమి ప్రయోజనము గలుగగలదు. ఇట్టి విచారణ రాజకీయాందోళనమునకు పరిణామ మగు నని కాన్యాగారు తలచుట వింతగనున్నది. విచారణ రాజకీయాందోళనమునకు కారణమైనను ప్రతిబాధకము గనుపించదు. ఆర్థికవ్యవహారములకును రాజకీయవ్యవహారములకును సన్నిహితసంబంధముగలదు. క్రజల భాగ్యాభివృద్ధియే రాజ్యాంగనిర్మాణములకు ఫలము. ఈ తీర్మానము సభాకారసభ్యులందరును నామోదించిరి. యూరపియనుసభ్యుడు గార్డన్ ప్రేజరుగారు నామోదించిరి. కాని రిచ్చాండుగారు పానకమునందు పుడకవలె తీర్మానయోచనను నాల్గవ శాసనము ననుసరించి నిలుపదల చేయవలయునని తీర్మానము నుపపాదించెను. ఆ తీర్మానమును 21 మంది ఆదరించిరి. 20 మంది నిరాకరించిరి. ఫలముకృష్ణారావుగారి తీర్మానము బుట్టదాఖలై నది.

స్కూలు ఫైనలు విద్యాశిక్షణమునందు దేశభాషాభ్యాసమును నిర్బంధము చేయుటవలన విజ్ఞానము వ్యాపించుటకు సాదన సేయుచు గాన దేశభాషాభ్యాసమును నిర్బంధము చేయుట కేర్పాటులను జేయు డని ఏ. ఎస్. కృష్ణారావు గారు కొరిరి. ప్రస్తుతము వాడుకయందున్న విద్యా విధానమువలన దేశభాషలకు విశేషమైన యపకారము జరుగుచున్నది. స్కూలు ఫైనలుచరకును చదివి మాతృభాషాభ్యాసము చేసిన బడయని విద్యావిధానమువలన నేమియును ప్రయోజనము గలుగదు. బాబ్బిలి రాజాగారు ఆంగ్ల భాషాపరిచయముతో పాటు దేశభాషాపరిచయము దేశభాష్యదయమున కవసరమని తెలిపిరి. పాలకు లీవిషయమై తగిన ప్రయత్నములను చేయుదు రని ప్రోత్సాహము తెలిపినందున కృష్ణారావుగారు తీర్మానము నుపసాహించుకొనిరి. వ్యవసాయవ్యయములను నిర్ణయించుట కొక యుపసంఘమును నిర్ణయించుట యవసరమని రామలియ్యంగారికి తీర్మానము నుపపాదించిరి. వ్యవసాయ వ్యయమును నిర్ణయించకను నెటిల్పొంట్లు చేయుటవలన తరమును నిర్ణయించుటయందు రయితులకు నష్టము గలుగుట సహజము. తిరిగి నెటిల్పొంట్లు చేసెడి కాలము సమాపించుచున్నపుడు ఈ తీర్మానమునందలి విషయమును నిర్ణయించుటవలనను రయితులకు పకృతి గలుగుట నిజము. అధికారవర్గాభిమానుల నిరాదరణమువలనను తీర్మాన మంగీకృతము గాక పోవుట విచారకరము. సదాశివభట్టు గారు అధికారిప్రతినిధ్యమును గురించియును రామానుజాచార్యులుగారు మునసబు కోర్టునుండి అప్పీల్లనుసబు జడ్జిలు విచారించుటను గురించియు నుపపాదించిన తీర్మానములు పాలకుల యామోదమును బడయలేదు. రాష్ట్రీయ శాసనసభలయందు అసభికార సభ్యుల సంఖ్య అధికము గలదని అధికారవర్గాభిమానులు నిరంతరము ఘోషించు చుందురు. శాసన నిర్మాణసభయొక్క వ్యవహారక్రమమును విమర్శించెడి వారికి అసభికార సభ్యులకు అధికార సభ్యులకు గల బలము పలుకుబడి లేదని విదిత మగుచున్నది. శాసనసభలయందు సంస్కరణ మవసర మనుట కీ వ్యవహారముకంటెను వేరైన ప్రమాణ మవసరము.

యుద్ధస్థితి.

యుద్ధస్థితి వర్తమానసంవత్సరమునందు మహా ఘోరముగ నుండునని నిర్ణయించుటకు నిదర్శనములు గలవు. ఈ మహా ఘోరము సముద్రరంగము నందును భూరంగమునందును ప్రకటిత మగునని యభయపక్షముల ప్రయత్నములు జేయుచున్నవి. భూరంగమునందు యుద్ధము ఆరంభమయినది. అప్రికారంగము జయోపజయములను నిర్ణయించుటకు తోడ్పడదు. కాని జర్మనులను సంపూర్ణముగ నోడించి వారి వలసరాజ్యములను స్వాధీనము చేసికొనుటవలనను సంధిని జేసికొనెడి సమయమునందు జర్మనులకు వలసరాజ్యముల పునర్నాథము ఆశాపాశముగ నుండగలదు. ఆఫ్రికాఖండమునందలి జర్మనుల వలసరాజ్యములందలి విశేషభాగము మిత్రమండలికి స్వాధీనమైనది. శేషించిన భాగమును స్వాధీనముగాగలదు. రెండవరంగము ఆసియాఖండము. జర్మనులతో చేరిన తురుష్క-సామ్రాజ్యము బ్రిటీషు సైన్యములతోను రుష్యుల సైన్యములతోను మెసపొటేమియ సిన్దె ఆర్మీనియ కాకససు ప్రాంతములందు యుద్ధముచేయుచున్నది. తురుష్కులకు జర్మనుల సాహాయ్యము కొంతయున్నను ఈరంగమునందు భారమంతయును తురుష్కులమీద నున్నది. ఈ రంగమునందు తురుష్కులు సైన్యముల నాయత్తము చేసినను నలయు ఫిరింగులను యుద్ధద్రవ్యములను పొందజాలరు. మెసపొటేమియాయందు బ్రిటీషు సైన్యములు కుటలు అమరాను ప్రమక్రమముగ సమీపించుచున్నవి. సరైప్రాంతములందును బ్రిటీషు సైన్యములకు విజయము గలుగుచున్నది. తురుష్కుల ప్రతిఘటనా సామర్థ్యము తగ్గినదని నిర్ణయించుటకు సూచనలు గలవు. ఆర్మీనియా కాకససురంగములందు మంచునలన రుష్యుల ప్రస్థానము సాగుచులేదు.

మాసిడోనియా రంగము

మాడవరంగమైన మాసిడోనియానందు గ్రీసుదేశము మిత్రమండలి నియమముల నంగీకరించుట వలనను ప్రస్తుతము తృప్తికరముగ నున్నది. గ్రీకురాజకవలంబనలు వెజెయోలోను పక్షమువారికిని మిత్రమండలిపక్షమువారికిని సంకటములను గలిగించినను శారవమును చూపుచున్నటులు తెలియుచున్నది. గ్రీకు సైన్యములు వెనుకనుండియును జర్మను సైన్యములు ముందునుండియును సలోనికాలోని మిత్రమండలి సైన్యములను భేదించుచురను భయము తొలగినది. గత మాసమునందు రోమునగరమునందు గూడిన సభయందు ఇటలీ రాజ్యము సయితము మాసిడోనియ రంగమునందు బలతరముగ పనిజేయుట కంగీకరించినది. సలోనికాలోని మిత్రమండలి సైన్యములు మాసిడోనియాలోని సర్వీయను సైన్యములు గ్రీకు రాజకుట్రలకు భయపడక ముందునకు బోవుట కవకాశము గలిగినది. కాని ఈ రంగమునందును మంచునలన నింకను రెండుమాసముల వరకును ప్రస్థానము దుస్తరముగ నుండును.

ఇటలీరంగము

నాల్గవది ఇటలీ రంగము. ఈ రంగమునందు ప్రస్థానము ఏప్రిలుమాసమునందు సాధ్యముగ నుండును. ఈరంగమునందు ఆఫ్రియనులు ఇటలీ సైన్యములను ప్రతిఘటింపవలసి యుండును. గతించిన రెండేండ్లయందును ఆఫ్రియనులు ఇటలీ సైన్యములను భేదించుటకై చేసిన ప్రయత్నములు విఫలములైనవి. గత సంవత్సరమునందు ఆఫ్రియ రుష్యా ఇటలీరంగములందు 8 లక్షల సైనికులకును ప్రభవడినది. ఆఫ్రియ ప్రస్తుతదుర్బలదశయందు

ప్రత్యేకముగ ఇటలీరాజ్యమును ప్రతిఘటించుట యసంభవము. జర్మనులు స్విజ్జరాండునరిహద్దులందు 8 లక్షల సైనికులను గుమిగూర్చినటులు తెలియుచున్నది. ఈ సైన్యములు ఇటలీ రంగముపై నుపయోగింపబడునో పరాసు రంగముపై నుపయోగింపబడునో నిర్ణయించుట కు ఏలులేదు. ఇటలీపై నుపయోగపరచిన ఇటలీ దేశస్థితి విషయముగ నుండును. కాని ఇది యసంభవమని యుద్ధతంత్రజ్ఞులు నమ్ముచున్నారు. కార్యోరంగమునందును ట్రెంటినో రంగమునందును ఏప్రిలుమాసమునందు ప్రస్థానము సాధ్యమగును. ఇటలీ సైన్యము లింతవరకును యుద్ధమునందు విశేషమైన నష్టమును పొందియుండలేదు. రోమునందు గూడిన యుద్ధసభయందు కాచోర్న సేనాని ఇటలీ సంపూర్ణముగ మిత్రమండలితో గలిసి పనిచేయుటకు నిర్ణయించెను. ఈ నిర్ణయము వర్తమాన సంవత్సరమునందు ఆఫ్రియనుల పరాజయమున కనుకూలపడును.

రుష్యా-రుమేనియా రంగము

అయిదవది రుష్యా-రుమేనియా రంగము. ఇది అన్ని రంగములందును విశాలమైన రంగము. బల్గేరియనులు, తురుష్కులు, ఆఫ్రియనులు, జర్మనులు సుభముగ కలిసి పనిజేయుటకు ఏలుగలరు. సర్వీయ, మాంటినిగ్రో, రుమేనియా రాజ్యముల పతనమున కీ సంయోగమే కారణముగ నున్నది. రుమేనియాయందు మాల్డేవియ యంతయును జర్మనుల వశము గాలేదు. డాన్యూబునదిని దాటి ఒడెస్సాను జేరుటకై జర్మనులు చేసిన ప్రయత్నములు విఫలములైనవని తోచుచున్నది. రీగా, గలిషియ, బుకోవిన్ ప్రాంతములందు ప్రస్తుతము యుద్ధప్రస్థానము సాగుచున్నను మేనెలవరకును పెద్దయుద్ధము సాధ్యము గాదు. మంచుకరగి పారుటవలనను నేలరోచ్చును సైన్యముల గమనాగమనములు దుస్తరము లగును. బుకోవిన్ రంగమునందు జెకోవిన్ ప్రాంతమునందు రుష్యులు 1000 జర్మనులను బాదీలను జేసిరి. రీగా ప్రాంతమునందు మంచునలన పురోగమము దుస్తర మగుచున్నది. రుష్యాదేశమునందు గతించిన నాలుగు మాసములందును యుద్ధసన్నాహము లపారముగ జేయబడుచున్నవి. ఆఫ్రియనులు రుష్యులను ప్రతిఘటించుట దుస్తరము. రుష్యుల సేనాని బ్రుసింగ్ ఫు తెలిపినటులు రుష్యులు 1917 వ సంవత్సరమునందు ఆఫ్రియనులను సులభముగ నెక్కోన గలరు. ఫిబ్రవరి, మార్చి, ఏప్రిలు నెలలయందు తూర్పురంగమునందు చేయగల మహత్కార్యములు లేనందున జర్మనులు వారి సైన్యములను పడమటిరంగమునకు మరల్చిరిని తెలియుచున్నది.

పడమటిరంగము

జయోపజయములు పడమటి రంగమునందు నిర్ణయింపబడు నను భావము స్థిరపడినది. రెండు మూడు వారములలో పడమటి రంగమునందు ప్రస్థానము సాధ్యము గాగలదు. జర్మనులు తూర్పు రంగమునుండి పడమటి రంగమునకు సైన్యనివహంబులను మరల్చినటులు వార్తలు తెలుపుచున్నవి. పోని నాక్రమించుకొనవలయు నను నాశధర్మనుల నింకను వీడించుచున్నది. నాస్తిముఖమున వైనను బెల్గియముఖమున వైనను వ్యాధిగ్రస్తగరమును చేరుటకు జర్మనులు ప్రయత్నించుచురనునా హాగలుగుచున్నది. కాని వ్యాధిగ్రస్తమయిన పరాసు సైన్యములు నాస్తి బెల్గియను సయితము రక్షింపగలవను సంపూర్ణ విశ్వాసము పరాసులకుగలదు. కలెనుండి వ్యాధిగ్రస్తవరకును వ్యాధిమైన పడమటి రంగమున దనతికాలమున ఘోరసంగ్రామము జరుగుట ధ్రువము. ఈ రంగమునందు మిత్రమం

డలికి విజయము గలుగునని నిర్ణయించుటకు కారణంబులు పెక్కులు గలవు.

విజయసాధనములు

పడమటి రంగమునందు 31 మాసముల నుండియును పరాసు లపారమైన శౌర్యపరాక్రమములను ప్రకటించిరి. పరాసులు సైన్యములను నష్టపడినను వారి యుత్సాహమునకు భంగము గలుగలేదు. పరాసుల నష్టమును పూర్తిచేయుట కాంగ్లేయుల లక్షల సైన్యములను బ్రిటీషుముఖమునందు జేర్చిరి. ఈ సైన్యబలము జర్మనుల సైన్యబలమును ప్రతిఘటింప జాలియున్నది. సోముయుద్ధమువలన దుర్భేద్యము లని యెన్నబడిన జర్మనుల కందకావళులు ఆగ్నేయ గోళములకు సుభేద్యము లని ధ్రువపడినది. ఆంగ్లేయులు పరాసులు ఈ యేటి ప్రస్థానమున కవారమైన యాగ్నేయాస్త్రములను నిర్మించుచున్నారు. ఈ యాగ్నేయాస్త్రములు జర్మనులు నిర్మించిన దుగ్ధావళులను భేదించు ననియును మిత్రమండలి సైన్యములు జర్మను సైన్యముఖమును భేదించుననియును నిండు నమ్మకము మిత్రమండలికి గలదు. తూర్పురంగమునందును పడమటిరంగమునందును జర్మనులు అపారమైన సైన్యమును యుద్ధసాముగియును గల మిత్రమండలిని ప్రతిఘటించుట యసంభవమనియును, మిత్రమండలికి జర్మనులను ప్రతిఘటించుట సాధ్యమనియును తెలియుచున్నది.

(౧)

పంజాబు విద్యావంతల పటాలము.

పంజాబునం జేర్చినచ దలచిన విద్యావంతుల పటాలమునుగురించి పాలకులు కొన్ని నియమములను ప్రచురించి విద్యావంతులకు ప్రోత్సాహమును గలిగింప నుపకట్టిరి. ఈపటాలములందు జేరిన వారికి సర్కారు ఉద్యోగములను బడయుట యందు సమానప్రతిపత్తిగల యితరులకంటెను సాధికతవలన యాధికత కలుగును. ముఖ్యముగ పోలీసు ఛెరపాల ఆఫ్ఫీసరీ కాఖలందు పనులు ముందుగ నిపటాలములందు యుద్ధముచేసిన వారు కొనంగబడును. విద్యావంతులైన హైందవులను పటాలములందు జేర్చుట కీలాభములు కొంత సాధనములైనను సంపూర్ణసాధనములు గాజాలవు. డాక్టరు మల్లికు గారు తెలిపినటులు అధికతవలన లాభము లున్న గాని విద్యావంతులు పటాలములందు జేరుట దుష్కరము. విశ్వ విద్యాలయములందు చదివెడి విద్యార్థులు పదుమూడు రూప్యముల వేతనమునకు పటాలములందు వైసికులుగ జేరుట దుష్కరము. 'యూరేషియనుల కిచ్చెడి జీతపత్రముల వైనను కులీనవంశజుల కిచ్చినను గాని వారి పోషణయు సయితము. దుష్కరమగును. అన్ని రాష్ట్రములలోని పాలకులు ఉపాధి నియమములను ప్రకటించి విద్యావంతులను సైన్యమునకు చేరదీయుటవలన భారత మాతమును బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునకును ధైర్యము గలుగ గలదు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

గౌ. భాపతిరాజు వేంకటపతి రాజుగారు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ స్థాపనమునుగురించి ప్రతిపాదించిన తీర్మానము సభలోనేడు చర్చకురాగా, అది చిరకాల లభ్యమగు నాదర్శమాత్రమని గౌ. ప్రోటోగారు చెప్పిరి.

(౨)

పల్లికు సర్వీసు కమిషనరులు సముద్రసంకముల కాఖలో యూరోపియను ఉద్యోగస్థులను తప్పక ఇప్పటి యట్లే యుంచవలసినదని నిర్ణయము చేసియున్నారు. అందుకు కారణము సముద్రపు వ్యాపార మంతయు సాధారణముగ యూరోపియనుల దగుట వలన నట. ఈనిష్ఠాశ్రమను పరిహరించుచు బొంబాయి "ఇండియన్ సోషల్ రిఫార్మరు" పత్రిక యిటుల వ్రాయుచున్నది:-ఈ కమిషనరుల నిర్ణయమును స్థింపబడవలసిన దట్లయినచో వ్యవసాయ కాభివృద్ధిని పడవి ఒక కాపుకు, జంతుచికిత్స కాభివృద్ధికి ఒక మూలవానికి, మద్యపదార్థ కాభివృద్ధికి ఒక యాడిగవానికి, కోశాధిపత్యము ఒక మార్కాడికి, రక్షక కళాభివృద్ధికి ఒక గజదొంగకును నొసంగవలసినవచ్చును. వారినిపట్టులో పనికిమాలిన అసందర్భవచనములను కమిషనరులు చాలచోట్ల వ్రాసి నాదనియక, నానిని చదివినప్పుడు ఆసహ్యము కలుగుచున్నదనియు మా సమకాలికులు వ్రాయుచున్నారు. ఈకమిషనరువారి నిష్ఠారసులవలన పెద్ద పెద్ద యుద్యోగస్థులకు మరింత జీతములు తప్పకలుగు లాభము లేదని అందరను ఘోష పెట్టుచున్నారు.

అండును, ఫిర్రోజ్ ఠా:—కడపటి సంగరమున జర్మను
సేనలు నదీమధ్యమునకు వచ్చువరకును తాళి రహ్యవారి
ఫిరంగుల సేకముఖముగావించి కాల్చిరి. వారు మంచుక్రింద
గనులను ప్రేల్చిరి. అందువలన పెద్దపెద్దగోతు లేర్పడినవి.
చాలామంది వానిలో బడి హతులైరి. తక్కినవారు దిశదెలియ
కుండ పారిపోయిరి.

ఇటలీ

జనరలు నెవలీ గారు

ఇటలీరంగమున కేగుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 5:—జనరలు నెవలీ గారు ఇటలీ రంగమునంతను చూచి హ్యూకుడిఅవోసాగారికిని మరికొందరికిని మిలిటరీక్రాసుల నిచ్చిరి. అపారముగ నేర్పాటులను నేనల యుత్సాహమును సంతృప్తికరముగ నున్నది.

ఈజిప్టు

సిన్ నైయెద్ద మరయొక విజయము

కయిరో, ఫిబ్రవరి 5:—సిన్ నైయెద్ద మరయొక విజయము గలిగినది. సరిహద్దునందలి రఫాపట్టణమున గల టర్కీ సేన పూర్తిగా నోడిపోయినది. ఆ ప్రాంతమున శత్రుసేన లిక లేనేలేవు. వివరము లింకను తెలియలేదు గాని ఆ సేననంతను బ్రిటిషు సైన్యమే యోడించెను. వారిలో కొందరు జర్మనులు గలరు. వారి ఫిరంగులన్నియు మావశమైనవి. మా నష్టము స్వల్పమని కయిరోనుండి వార్త వచ్చినది.

మెసపొటేమియా

మెసపొటేమియా యుద్ధము.

మెసపొటేమియా, ఫిబ్రవరి 5:—శుక్రవారమునాడు రాత్రి మన ఆశ్వికదళము ట్రైగ్రిసునది కుడి తీట్టున కుటలు ఆమారాకు పట్టమమున 25 మైళ్ళ దూరమున టర్కీవారు మొదటి సేనా స్థానమున కెదుటనున్న ప్రదేశమున కేగెను. శనివారమునాడు మై ట్రైగ్రిసు సంగమమునకు పట్టమమున 550 గజముల సేనాముఖమున 400 గజముల లోతుగల మూడు వరుసల కందకములను వశపరుచుకొని శత్రువులకు చాల నష్టము కలిగించితిమి. కుటలుఆమారాకు ఎదుట హైనదీ ముఖము మా స్వాధీనమైనదని అధికారులు తెలిపిరి.

అస్ట్రేలియా

మాక్లిన్ గారి యాత్ర

వెల్లింగ్టన్, ఫిబ్రవరి 5:—రాసుసముద్రమున దిగబడి పోయినవారిలో 7 గురుని ఆరోగ్య శాక కాపాడినది. మరి ముగ్గురు చనిపోయిరి. ఆనాక ఈనెల 10 వతేదీకి రావలెను.

జర్మనీ

అమెరికావారితో వైరము.

జర్మనులు సంసిద్ధులగుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 6:—జర్మను పత్రికలు కొన్ని కొంత సౌమ్యతను తెలుపుచును మరికొన్ని శ్రీమముగను లేఖలను వ్రాసినవి. ఎటులైనను యూరపునందలి తటస్థ దేశములలో నెయ్యము చెడగొట్టుకొన కుండుటకు జర్మనులును మిక్కిలి చేరువను న్న జర్మనీతో పోరకుండ తప్పించు కొనుటకు తటస్థులును గూడ ప్రయత్నించుచున్నారు. హోలండువారికి జర్మనులు కొన్నిపాటి సౌకర్యమును కలిగించిరి. తక్కిన వారికి గూడ కలిగింతు మను మాచనలు చేయుచున్నారు. కాని అమెరికా దక్షిణ అమెరికా దేశముల వారితో కయ్యమునకు నిధముగ నున్నామనియే ప్రకటించిరి.

హారువాక్ జిమ్మరుమను

వెసిడెంటు విల్సనుగారి చర్య పూర్వచారమునకును అంతర్జాతీయ శాసనమునకును గూడ విరుద్ధముగ నున్నది. పోరు జరుగకుండ వలెనని విల్సనుగారు కోరుట చాల సమంజసము. మేము నట్లే కోరుచున్నాము. మేము విల్సనుగారి భావమును కొంతవరకు గ్రహింప గలిగితిమి. అటులే మా నిశ్చయమునకు గల కారణములను అమెరికా వారు గూడ గ్రహింప దగునని జర్మనీ విదేశమంత్రి హారువాను జిమ్మరుమనుగారనిరి.

టర్కీ ప్రధానమంత్రి రాజీనామా

ఆమ్స్టర్దమ్, ఫిబ్రవరి 6:—గ్రాండునజీరు రాజీనామాను సుల్తాను అంగీకరించెను. సలతులేగారి కాఫాన మొసంగబడినది. యుద్ధసంకల్పమున మార్పులేదు.

15 ఏండ్లకు వైదవిన వయస్సు గలవారు ఆస్ట్రేలియా, న్యూజీలాండు, మారిషసులకు పోవుటకు ప్యాస్పోర్టులు లేనిదే పోగూడదు. ప్యాస్పోర్టులు లేనిది వారిని గవ్యురదేశమున దిగనియరు.

దేశీయ తంతి వార్తలు

(మా విలేఖకుల వద్దనుండి.)

ఫిల్లీ

రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన తంతివార్త
ఫిల్లీ, ఫిబ్రవరి 5:— 3వ తేదీని రాజప్రతినిధి గారికి హిందూదేశ కార్యదర్శిగారి యొద్దనుండి ఈక్రింది తంతివార్త వచ్చినది.

ఆంగ్ల రంగము

గడికోరువద్ద బ్రిటిషువారు జయప్రథముగా శత్రువులవై బడి 50మంది వైదీలను పట్టుకొని గామికోరువద్ద శత్రు ప్రయత్నములను స్తంభింపజేసిరి.

పరాసు రంగము

నైవరీయెద్ద పరాసువారు శత్రువులముట్టడిని భగ్నపజచిరి.

ఒక జర్మను విమానము డెక్ కిర్క్సు పురముపై 5 బాంబులను వేసెను.

తూర్పు రంగము

తూర్పురంగమున చలి అపరిమితముగ నుండుటచే యుద్ధము నిలిపివేయబడినది. అమెరికాకు జర్మనీతో యుద్ధము తప్పక గలుగు నని అమెరికాయం దనుకొనుచున్నారు. కాని అమెరికా ప్రభుత్వమువా రేమియు తీర్మానించ లేదు.

బ్రిటిషు గయానా శాసనసభ.

ఫిల్లీ, ఫిబ్రవరి 6:— ఈసభకు అనధికారసభ్యులుగ నియోజింపబడగోరిన 5 గురు భాతీయులలో నొక్కరు నియోజింపబడిరి.

బొంబాయి

సింహళమున కూలీలు

బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 6:— సింహళమున భారతీయులగు కూలీల స్థితి విచారించుటకు సామ్రాజ్యభారతీయ పౌర సత్వ సంఘమువారు పోలకుగారిని నాటేశను గారిని నియమించిరి.

బొంబాయి నగరాభివృద్ధి సంఘము

బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 6:—సోమవారమునాడు మరల నీవిషయము చర్చింపబడినది. ఇంకను అవశ్యకత తొలగలేదు. సంఘమువా రవలంబించిన విధానము సరియైనది. ప్లేగువ్యాధి ఉద్దేశము తగ్గినను ఉపనిబంధనలలోని లోపములన సమర్థము పోచ్చినది. 1901 లో హాక్వేగారు చేసిన మాచన అను కార్పొరేషను వారు అచలు జరుప గలుగునంతవరకును సంఘ ముండవలెను. అని సంఘాధ్యక్షులగు ఆరుగారు సమర్థించిరి. సర్ ఇబ్రహీంగారి ఉపపాదనమునకు ఫిరోజుసేతనాగారు సవరణనుపపాదించిరి. సవరణ ఆమోదింపబడినది. 38 గురు అనుకూలురు. 9గురు ప్రతికూలురు.

మొన్నటి దినము బర్మా లెఫ్టినెంటు గవర్నరుగారు బాడిక్ గని యొద్దనున్న “టైగర్” అను సారంగమును వెజచిరి. ఈ సారంగముపొడుగు 7369 అడుగులు. వానినిత్రాలు చుట్టిన వ్యయమురు. 10,50,000. దానిని పూర్తిచేయుటకు 2 సంవత్సరములు 5 మాసములు పట్టెను.

9 వ మహారాష్ట్ర సాహిత్య సభ రాబోవు పండుగ దినములందు ఇందూరులో జరుగునట్లేర్పాటు చేయబడినది. హోల్కారుగారి సేనల సేనాధిపతి యగు రావు బహదూరు మాట్లాడు గారు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షునిగ నియమించిరి.

ఇటీవల బంగాళములోని టిప్పెరా జిల్లానుండు రజిత చంద్రగారి ఇంటిలో గత సెప్టెంబరు మాసమున బందిపోటు దొంగలుపడి దోచుకొనిరి. వారు పాటిపోవుదుండగా గ్రామస్థులు కొందఱు వారిని వెంబడించి పరుగెత్తుచు దొంగలు తుపాకులను వారిపై గొల్పుచున్నను వారిని నడలకుండిరి. గ్రామస్థులందు 5 గురు దొంగల అగ్నివలన మరణించిరి. ఒక దొంగ పట్టుపడెను. మరణించినవారిలో 4 గురు భార్యలకు ఒక్కొక్క యామెకు 10 రూపాయల చొప్పున పంచెను వేర్పజచి 5-వ వాని తండ్రికి 5 రూపాయలు పంచెనుకొనంగిరి. 5 గురికిని ఉన్న యప్పులను తీర్చివేయుటకు 715 రూపాయలను గూడ నిప్పించిరి.

భాషా సేవక సంఘము.

రు 100. బహుమానములు రు 100.

ప్రతి వారమును. ప్రతి వారమును.
మొదటి తరగతి బహుమానము రు 20-0-0 చొ॥ 1కి రు 20-0-0
రెండవ తరగతి బహుమానము రు 15-0-0 చొ॥ 1కి రు 15-0-0
మూడవ తరగతి బహుమానము రు 10-0-0 చొ॥ 2కి రు 20-0-0
నాల్గవ తరగతి బహుమానము రు 5-0-0 చొ॥ 5కి రు 25-0-0
అయిదవ తరగతి బహుమానము రు 2-0-0 చొ॥ 10కి రు 20-0-0
మొత్తము 19కి రు 100-0-0

1917-వ సం॥ ఫిబ్రవరి 13వ తారీఖు (మంగళవారము)తో అంతముగు వారమునకు నిర్ణయింపబడిన వ్యాసముల వివరము.

1. మొదటి తరగతి బహుమానము— సకల మతభర్తృములును జీవన్ముక్తికై బోధించును గావున, సకల సరావరజీవకోటికిని సృష్టిస్థితిలయకారణభూతుండును పంచభూతాత్మక ప్రకృతి స్వరూపుండును సగు భగవంతుని ప్రార్థించుట ఎల్లరకును అవసరమని సమర్థించుచు, వేకువలేచి ప్రాతేస్తాన మొనరించి యొకపరియు, రాత్రిపరుండబోవునపు నొకపరియు ప్రార్థనలుపుట నిత్యవిధియని నూచించుచు 15 రకములపద్యములు వ్రాసిపంపించిన వారిలో నుత్తీర్ణులగువారి కియ్యబడును.

2. యోజనగంధి వివాహ గాథను హూణభాషలో మంచిశైలిని ఒకవ్యాసమును 80 పంక్తులకు తక్కువగాకుండ వ్రాసి పంపించిన వారిలో నుత్తీర్ణు లగువారి కియ్యబడును.

3. వస్త్రధారణ విధానము 40 పంక్తులకు తక్కువగాకుండ ఆంధ్రగ్రాంథికభాషలో యొకవ్యాసమును వ్రాసి, ఆయంశములనే, ఆంధ్రగ్రామ్య (Slang) భాషలో 40పంక్తులకు తక్కువగాకుండ యొక వ్యాసమును వ్రాసి పంపిన వారిలో నుత్తీర్ణు లగువారి కియ్యబడును.

4. నాల్గవతరగతి బహుమానము:—బుధవారమునాటి ఆంధ్రపత్రికలోని యెడిటోరియలు లోను ప్రతిపంక్తిలో మూడు అక్షరములకు తక్కువ గాకయుండు పూర్ణభావము గల పదములను తొమ్మిదింటిని తీసికొని ఒక్కొక్కపదము ఒక్కొక్క వాక్యాదిని వచ్చునట్లు చేర్చి తొమ్మిది సంపూర్ణ వాక్యములను వ్రాసి పంపినవారిలో నుత్తీర్ణులగువారి కియ్యబడును.

5. అయిదవ తరగతి బహుమానము:— బుధవారమునాటి ఆంధ్రపత్రికలో యెడిటోరియల్ లోని వేసి పంక్తులలోని మొదటి అక్షరములలో ఒక్కొక్క అక్షరము ఒక్కొక్కపదమునకు మొదట వచ్చునట్లు 20 పదములను వ్రాసిపంపిన వారిలో నుత్తీర్ణు లగువారి కియ్యబడును.

6. ఇందు 1,2,3, తరగతులకు దరఖాస్తు రుసుము 4 అణాలు. 4,5, తరగతులకు దరఖాస్తు రుసుము 6 పైసలు మాత్రమే నిర్ణయింపబడినది.

7. వ్యాసములు ప్రతి మంగళవారమునాటికి కార్యాలయమునకు చేరునట్లు పంపవలయును.

8. ఈ పరీక్ష యం దుత్తీర్ణులగువారి వ్యాసములును పద్యములును ఈ సంఘమువారి యిష్టానుసారముగ ఉపయోగించుకొనుటకు హక్కు గలగి యుండురు.

9. బహుమానములు ప్రతినెల తే 15 దిన పంపబడును.

10. బహుమానముల మొత్తమునకు సరియైన విలువగల గ్రంథములు పంపబడును గాన, ఉత్తీర్ణులయినవారు, వారివారి యొద్ద నింతవఱకు నున్న గ్రంథముల యొక్కయు, వారికి వలయు గ్రంథములయొక్కయు జాబితా పంపవలయును.

11. ఈబహుమానములను గోరువారు వారివారిపేర్లు చిరునామాలను వివరముగా వ్రాసి ఈక్రింది గడిపత్రికమున (కూపచను) కత్తిరించి పంపవలయును.

TO THE MANAGER,
Bhasha Sevaka Sangham.
202 MINT STREET, MADRAS.
అయ్యా!
..... తరగతి బహుమానములకు నిర్ణీతమయిన తరగతుల పరిశీలకు నిలువగోరి దరఖాస్తు రుసుమును నాలుగు అణాలు అరు పైసలు మాత్రము ఈ రోజున పంపినాను.
పేరు
చిరునామా

ప్రతివారమునకు వ్యాసములు పంపినవారిలో ఉత్తీర్ణులయినవారి వివరములు ఇంతటినుండి ప్రతినెలవారమునాటి పత్రికయందు ప్రచురింపబడును.

ఈ సంఘమువారిచే ప్రచురింపబడిన గ్రంథములు.

- 1. వేకువనిదలేదుట తెల ప్రతి 1-కి రు 0-4-0
- 2. దంతభావనము ,, 0-4-0
- 3. స్నానము ,, 0-4-0
- 4. విధూతి, తిలకము, పనుపు ,, 0-4-0

ముఖ్య సమాచారములు.

పోలీసువారి కట్టడములను పి-డబ్ల్యూ- డి వారు నిర్మించుచున్న పోలీసు అసిస్టెంట్లు ఇనస్పెక్టరు జనరలు గారనిరి.

1. డబ్ల్యూ. డి. సంఘమువారి ఎదుట ఆసాము గౌరవ లామువారి కార్యదర్శి సాక్ష్యమిచ్చెను.

అప్పుడు ఇండియా బాంకి నిక్షేపములు భగ్నకర్తల ఆగ్రహములను అనుబంధించి అలహాబాదు హైకోర్టులో దావాచేసిరి.

బెలిజియమునందలి అనాధబాలసంరక్షణనిధికి ట్రైయ్యు ఆర్. ఇండియా ప్రతిక పంపిన యా. 1,85,900 లును చేరవని బాంబాయిలోని బెలిజియం రాయబారి వ్రాసెను.

2. సి. సాఫనహాలను అనుగ్రహించేయుని జర్మను దేశము నుండి తెలిపి మానవత్వము కలిగించుదులన డబ్ల్యూ. హార్ట్ అను వారికి రు. 100 లు జూర్యానా చేయబడెను.

అర్హులగు నువ్వోగుల నొక రాష్ట్రమునుండి మరియొక రాష్ట్రమునకు మార్చుదునని ఇండియా దొరతనమువాని ఎలక్టిక్ ఇంజనీరు తెలిపెను.

ప్రభుత్వమువారి సందేశములను సుపాక్షు చేయించు పనిని వ్యక్తసంఘముల కియ్యరాదని బంగాళా నూపరెంట్ డి. ఇంజనీరుగారు వదిలిరి.

బరిస్లాలో పూరిజిల్లాలో పరికరములను 150 చదరపు మైళ్ల ప్రాంతమున కభివృద్ధిచేసి, అందు 3000 మంది ప్రజలు గడ్డినిస్తులను చేర్చునని జీవించుచున్నారు. బరిస్లా కమిషనరు పూరికలెక్టరును ఆ భాగమును జూచి ప్రజలకు సాహాయ్యము చేర్చునని.

ఈనెలందు మద్రాసు మెయియఖర్దాగోడ్డు, భువనేశ్వరులను పర్యవేక్షించుచు గొప్పవాన గురించినందు ఇంజను పట్టాబుండితొలగెను. ప్రయాణికుల కేయపాయమును కలుగజేసెను. ఇంజను మార్చుకలసివచ్చినందున బండి 2 గంటల 52 నిమిషము లాలస్య మయినది.

బంధక వ్రాతనిధానమును సరింప చేయవలెననియు, సామ్రాజ్య యుద్ధసభయందు భారతీయులకు ప్రాతినిధ్య మొసంగక ఇండియామంత్రి కొనంగుట సరికాదనియు, వెల్లెవల సినవాని రాష్ట్రప్రతినిధి నియమించుట సరికాదనియు కాసనసభలో నియోజకవర్గములచే నియోజింపబడిన వారు హాజరుల నియు సంయుక్తరాష్ట్రముల కార్యకర్తల కమిటీవారు తీర్మానించిరి.

స్వపరిపాలనము, బ్రాహ్మణేతరులు. - పి. త్యాగరాయ శ్రేష్ఠిగారిచే ప్రచురింపబడిన బ్రాహ్మణేతర కరపత్రము మన దేశముయొక్క రాజకీయాభివృద్ధి కంటక మగుచున్నదని కాముకు రాజధానిలోని ఇతర బ్రాహ్మణేతరులలో ననేకులును కమ్ముచున్నా మనియును ఈ బ్రాహ్మణేతరకరపత్రము స్వపరిపాలనమును కాసనసభ్యుల విజ్ఞాపనమును ధిక్కరించు సంకేతములు ఆ యుద్ధమును పాటించు దగదాయము పి.బి. చిదంబం శ్రేష్ఠిగారు వ్రాయుచున్నాడు.

గంగానామండి ఆంధ్ర బొక్కరిలు వ్రాయుచున్నార:- మానవగమనందలి ఎన్. రెడ్డిగారి హెచ్. పి. పాతకాల యందున్న ఆంధ్ర బొక్కరు భాషాభివృద్ధికి "ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి బొక్క" సమాజమును 1 వ తేదీని నెలకొల్పిరి. సమాజస్థాపనమునకు ఆంధ్రోపాధ్యాయులగు మ్యాత్యుడుగారు కారకులు. నేతభాషా పాతకాలల డిప్యూటీ ఇన్స్పెక్టరు జ్ఞానవీరకొ. పి. ఎల్. టి. గారు సభకు దయచేసి ఆగ్రాసనను లంకరించి బొక్క యువస్వామిలకు సంతసించి, సమాజమునకు కారక అభ్యుత్థులగు నుండెదమని నెలవచ్చిరి.

వాడిపులిలో శేకవస్తిగారిని గౌరవించుట - దివాన్ బహదూరు పి. శేకవస్తిగారిని గౌరవించుటకు గుత్తి, బర్హా, కిర్కూలు, కడప, నెనగిండ మొదలగు ప్రదేశములవారియ నేకకులగారిచే గారి ఆధిపత్యము క్రింద సమావేశమైరి. సభవారు దేవాలయమునందును, మసీదునందును (బెటిషు వారి విలయమున) ప్రార్థించిరి. శేకవస్తిగారు హిందువులతోను మహమ్మదీయులతోను సేత్రము మాట్లాడి మన ప్రాధాన్యముననే ప్రభుత్వమువారు మన రాజభక్తిని కనుగొనుదు గాతయని వదిలిరి.

సమకాలికాభిప్రాయము.

పారిశ్రామిక పంచాయతీ సంఘము

సర్ తామస్ హేలండుగారు గమల ఇంజనీరు, భూగర్భశాస్త్రవేత్త, వెట్రోలు విషయపు పండితుడు. వెట్రోలియం శాస్త్రజ్ఞుల సంఘమున నుపాధ్యక్షుడు. ఇట్టి ప్రముఖుని ప్రస్తుత కాలమున పారిశ్రామిక పంచాయతీ సంఘమున కధ్యక్షునిగా కూర్చుండబెట్టి ఆ పారిశ్రామికుని ఈ నెట్టిని విచారించుట నియోజించుటకంటె ఫీరంగి మందు నిర్మాణ విషయమున నియోగించిన బాగుగా నుండునని ప్రభుత్వమువారు తెలిసికొనిరి.

కనుక సర్ తామస్ హేలండుగారు ఫీరంగిమందు విషయమున నియోగింపబడిరి. పంచాయతీసంఘమున గల సభ్యులు తమ తమ పూర్వోక్త్యముల కరుగుదురు. రాజాపు శీతకాలమునకు పంచాయతీ సంఘమువారి విచారణ నిలిపి వేయబడును.

అంతయును బాగుగనే యున్నది. అవసర మనకమే గదా! కాని హిందూదేశ పారిశ్రామిక విచారణమును గూర్చి మాకు విచారమగుచున్నది. సర్ తామస్ హేలండుగారిని అవసరమగు ఇతర ఉద్యోగమున నియోగించుట క్రమమే యగును. కాని వారు లేనందున పంచాయతీ సభను నిలిపి వేయ నవసరము లేదు. పంచాయతీ సంఘ విచారణ ఆయన యుండిననే జరుగకుండజాలదు. ఒకవేళ ఆయన మరణించిన యెడల పంచాయతీ సంఘము ను మాన్సింప జాలరు. - పంచాయతీసంఘమువారు విచారణను పూర్తిచేసి తమ రిపోర్టును ప్రభుత్వమువారికి బంపి, ప్రభుత్వమువారు దానిని సావకాళముగా చదువుకొని, మోచించి, సంస్కరించి, సవరణలతో మరల పంపవలసినదని పంచాయతీ సంఘమువారికి మజల పంపి, తెప్పించుకొని, అప్పుడైచి ప్రకటించినప్పటికి ఈ రిపోర్టు కాలదోషము పట్టును. - ఈ పంచాయతీసంఘమే తక్కిన పంచాయతీ సంఘములకంటె మంచిపని చేయగలదని మేము తలచియుంటిమి. పారిశ్రామికపంచాయతీ సంఘము గనుక పరిశ్రమలో విచారణ సలిపి వ్యవహారీని సత్వముగా విచారణ ముగించి రిపోర్టును పంపుదురనియు తలచి యుంటిమి. కాని అనుకోనిదట్లు జరుగలేదు. సంఘ కార్యక్రమము త్వరలో నిలిపి వేయవలసి వచ్చినది. వేదని కాలములో చల్లగా పండుకొని మజల చలికాలము ప్రవేశించినప్పటికి సంఘము కార్యక్రమము నుపక్రమించును. - మద్రాసు ట్రైయ్యు

క్రీష్టికేసునుండి విలేఖకు లొక రిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. గుంటూరు వాస్తవ్యులగు బలిజపల్లి సీతారాయయ్యగారిచే తిరువల్లిక్రీణియందలి బాంజేవకాసులో నిన్నటి గోజున పెద్ద పాటకచేర్చి చేయబడినది. సుమారు 200 మంది యాంధ్రులు దయచేసి యుండిరి. పాటకులు గమ్యముగను, హృదయం గమ్యముగను పాడి సభ్యుల వాసంధవాధి నోలలాడించిరి. వారు తేరాదివారైనను పాటయందు దాక్షిణాత్యుల నెందును దిక్షిపారు. సంగీతమును మన యాంధ్ర దేశమునకు కీర్తిని సమకూర్చు వారిలో వీరిక యగ్రస్థానమునకు తగిన వారు.

జాతీయ హైందవ సంఘము: - మొన్నటి దినము సి. జి. టాడ్ హంటుగుగారు వారిభార్యయు సంఘ సభ్యులకు విందుచేసిరి. గవర్నరుగారును వారిసతియు సాయం త్రమైదుగంటలకు విచ్చేసిరి. సమావేశమెంతయు కన్నులపండువుగానుండెను.

నియోజనము: - ఇవుల రంగస్వామినాయుడు గారు బల్లారిజిల్లా బల్లారి పురమున పెనులు మేజిస్ట్రేటుగా నియమింపబడిరి.

పల్లిను సర్వీసు కమిషను రిపోర్టు: - పల్లికు సర్వీసు కమిషను తీర్మానముల సందర్భమున యశంగికార్మును తెలియజేయుటకు నేటిదినము జరుగునని ప్రకటించి తిరిగి జరుగదని ప్రకటించబడినను ఈ దినము సాయంకాల మాసభయే స్వరాజ్యగమితి వారివలనను, హైందవ యువజన సంఘమున సాయంకాలము 5-20 గంటలకు జరుగును.

జూరుమీదవచ్చి జూరు పడినను కరణము గారిది కావెనను పొడట. లోకమును ముంచుచున్న యుద్ధము జలుగుచున్నను ఉదక మండలముకు చల్లదనము కొఱకయి మదరాసు ప్రభుత్వమువారు వేసంగిలో వెల్లుటకు మానమని ఒక ప్రశ్నకు నిన్న జవాబు జెప్పినారు.

చెన్న పురి శాసన సభ.

ప్ర శోత్తములు

గౌ. బి. వి. నరసింహయ్యగారు.

ప్ర. 1. (ఎ) పురపాలక శాఖ యొక్క స్పెక్టర్ల జీతముల విషయమై పురపాలక సభల యభిప్రాయములు వచ్చినవా?

(బి) వై విషయమై నిశ్చయమైన యాజ్ఞ నెద్దానినైన తీర్మానించిరా?

(సి) వై యభిప్రాయములను గాని, వాతీసందర్భమును గాని, వాని, విషయమై తీర్మానములను ప్రచురించెదరా?

ఉ. 1. సభలయభిప్రాయములు వచ్చినవి. తీర్మానములు త్వరలో వెలువడును. పురపరిపాలనాసంఘము లన్నియు దొరతనమువారు చెప్పినదాని కొప్పకొన్నందున ప్రత్యక్షతరములు ప్రకటింపబడవు.

ప్ర. 2. (ఎ) ప్రస్తుతమున్న ధనకష్టములలోను రైల్వే కష్టములలోను దొరతనమువా రుదకమండలమునకు సోవుట వీలుగా నున్నదా?

(బి) వీలుగా నున్నయెడల ఖర్చు ఏయెవిషయములందు డెంత యగుచున్నది?

(సి) వై విషయముల ఖర్చు గడచిన వత్సరము కన్న జాస్తిగా నున్నదా? ఎందులకు?

ఉ. 2 (ఎ) అవును.

(బి. సి.) నియమిత కాలములో ఖర్చుంతయు పట్టియందు కనబడును.

ప్ర. 3. (ఎ) హోమారు మోరపూరురైలుసంబంధము మూడవతరగతి ప్రయాణికులకు స్థల మేర్పరచబడినది.

బి. కడచిన వత్సరము సరాసరి నెలకు ప్రయాణికుల గొప్ప సంఖ్య, తక్కువ సంఖ్య ఎంత?

(సి) కడచిన 3 వత్సరములలో ప్రతి వత్సరము లాభ మెంత?

ఉ. 3. వై విషయము రైల్వే ఏజంటు నడిగినారు. తర్వాత తెలియజేసెదము.

ప్ర. 4. (ఎ) డర్బానులోనున్న చెన్న పురివాసుల విచారించుటకై యీ దేశపు ధనమునుండి జీతము తీసికొను హైందవోద్యోగు డెవ్వరైన నున్నాడా?

(బి) ఎంతమంది చెన్న పురివాసులను మరల పంపనిది దొరతనమువారికి తెలియునా?

(సి) యోగ్యతగల హైందవోద్యోగి నొకనిని వీరైన యెడల ప్రావిన్షియల్ సర్వీసులోవానిని తగుబోధనతో డర్బానుకుపంపుదురా?

ఉ. 4. లేదు.

ప్ర. 5. పి. జీడివులలో బంధకమున గాని స్వయముగా గాని పనిచేయు చెన్న పురి వారులు సుమారు రెండవో తెలియునా? వారిలో మగ వారెందరు ఆడ వారెందరు గడచిన వత్సర మెందరు పురుషులు, ఎందరు స్త్రీలు, బంధక వ్రాతకమున కీ రాజధానినుండి పంపబడిరి.

(బి) వై స్త్రీపురుషులను విచారించుటకై హిందూ దేశధనము జీతము తీసికొను హైందవోద్యోగి యొకడున్నాడా?

(సి) చెన్న పురినుండి బంధక వ్రాతకమునకు సోవు కూలీలును ప్రతిఫలమున సొకయుద్యోగుని నియమించెదరా?

ఉ. 5. (ఎ) 1915 సంవత్సరమున యీరాజధానినుండి పి. జీడివులకు 782 పురుషులును 254 స్త్రీలును వెల్లిరి. 1916 సంవత్సరము సంగతి తెలియదు. ప్రస్తుత మెంద రున్నది తెలియదు.

(బి) లేదు.

(సి) దొరతనమువారివిషయమునాలోచించుచున్నారు.

గౌ. రావుబహదూరు యస్. ఆర్. యం. అజ్ఞా పుత్ర శ్రేష్ఠిగారు.

ప్ర. 6. (ఎ) 1915 - 16 పూర్వము 15 వత్సరముల నుండి ప్రతి సంవత్సరము మధురజిల్లాలో నాటుకోట శ్రేష్ఠులించిన వరుమానపుపన్ను మొత్తమును తెల్పెదరా?

(బి) రావునాథజిల్లా యేర్పడినదిమొదలు 1915-16వరకాజిల్లాలో నాటుకోట శ్రేష్ఠులు ప్రతిసంవత్సర మిచ్చిన వరుమానపుపన్ను మొత్తము తెల్పెదరా?

(సి) ఆప్రకారమే చెన్న పురిలో చెన్న రాజధానిలోని ప్రతిజిల్లాలోను వచ్చిన వరుమానపుపన్నును తెలియజేసెదరా?

ఉ. 6. దొరతనమువారు ప్రకటించిన వరుమానపుపన్ను విషయమగు పట్టిలో ఆయాజిల్లాల మొత్తము తెలియగలదు. ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకముగా నాటుకోటవారి పట్టి తయారుచేయుటలేదు.

THE GREAT WAR.

Germany Prepared to Face Risks With U. S. A.

CONCILIATORY TO EUROPEAN NEUTRALS.

TEN AND A HALF MILLION AMERICANS FOR SERVICE.

[REUTER'S AGENCY.]

AMERICA.

The U. S. A. and Germany.

LONDON, February 6.
WASHINGTON.—President Wilson conferred with the Secretaries for War and Navy in order to expedite legislation empowering Government to take over shipyards, munition plants, etc.

Mr. Malone, Customs Collector of New York, reports that he found a bomb on his doorstep.

Ten and Half Millions for Service.

NEW YORK.—The Committee of National Defence estimates that ten-and-a-half million Americans are available for military service.

Seizure of Austro-German Vessels.

Transfer of Crews Begun.

LONDON, February 6.
NEW YORK.—The transfer of the crews of Austrian and German ships to the immigration station has begun.

President Wilson's Statement.

WASHINGTON.—President Wilson, in a statement regarding seizures says:—We shall not do anything we have not a clear right to do. When we act we act from principle not expediency. President Wilson has issued a proclamation prohibiting American shipowners from transferring their vessels to other sovereignty.

No Modification of Submarinism.

NEW YORK.—A telegram to the Associated Press from Berlin, dated February 4th, says:—It is stated positively that the submarine warfare policy will not be modified. Germany is keenly disappointed at President Wilson's message.

German Foreign Secretary on the Situation.

LONDON, February 6.
According to a Berlin wireless message issued by the Press Bureau the Foreign Secretary Herr Von Zimmerman in an interview stated he regretted President Wilson's action which was against all tradition and international law. He appreciated and reciprocated Mr. Wilson's desire to avoid a hostile conflict. "While we understand to a certain extent Dr. Wilson's attitude we expect him to recognise the reasons prompting our decision."

Zimmerman Astonished at President's Decision.

The "Berliner Tageblatt" says that the Foreign Secretary Herr von Zimmerman told some American Journalists that President Wilson's decision had astonished and disappointed him. He denied that Germany had broken her promise. He hoped that American shipping would avoid the barred zone.

LONDON, February 6.
AMSTERDAM.—Americans are not at present leaving Berlin.

Germany Prepared to Face Risks with America.

Conciliatory to European Neutrals.

LONDON, February 6.
Regarding discrepant tones from Germany, one semi-conciliatory and other defiant, Germany seems anxious to avoid rupture with European Neutrals which are equally anxious to avoid war with such a close and threatening neighbour. Germany has already made some slight concessions to Holland and is throwing out hints of others, especially as regards supplies of essential coal and iron from England, but has little appearance of yielding to America and seems fully prepared to face the risk of hostilities with the United States and South American neutrals.

U. S. A. Must Help Allies With Shot and Shell.

NEW YORK.—The "Evening Sun" refers to an important aspect of the situation as follows:—"We must remember that Allies are militarily far ahead of us. All they need is shot and shell. If we decide to fight, do not let us compel them to mark time while we are building up a great army that would be Germany's salvation" the paper finally urges the United States to help the Allies to the last ounce, especially financially as soon as war is declared.

Produce Prices in America.

Reason For Increase.

LONDON, February 6.
CHICAGO.—Prices of produce advanced sharply on the reports that the loading and shipping of provisions to the Allies continue as fast as supplies reach the sea board.

Safety of Americans in Germany. Old Treaty Recalled.

LONDON, February 6.
NEW YORK.—A Foreign Office representative has drawn attention to an ancient treaty between the United States and Prussia guaranteeing their respective nationals nine months to close up their businesses and quit their countries in case of hostilities. He believed that Germany would respect this treaty and that there would be no question of the internment of Americans. Numbers are applying for the necessary permission to depart.

European Neutrals.

The movement of European neutrals seems to be gradually crystallising under the leadership of Spain but the process is naturally slow. It is reported that Holland, Switzerland and Scandinavia have already agreed to take our American relief work in Belgium. Indications are increasing that Germany is preparing to climb down. It is reported that negotiations are proceeding with neutrals with a view to further concessions. This is what is going on beneath the surface and it is in striking contrast with the sword-rattling attitude of the German press which announces the rupture in large headlines and declares that it is not surprising as the rupture had long been expected. Some papers give a crumb of comfort by affecting to believe that submarines will now have a freer hand, and they brazenly maintain that Germany has carried out all her promises to America.

Germany's Blockade Modified.

Opinion in Holland.

A German wireless press message to-day announces:—"There is general satisfaction in the Dutch shipping world at the change in the boundary of the barred zone opening a road free from danger to Dutch ships." This is described as a new proof that Germany is taking the interests of neutrals into consideration.

Serious Dutch Cabinet Meetings.

LONDON, February 6.
THE HAGUE.—Extraordinary Cabinet councils are being held. Speaking in the Dutch Second Chamber the Premier said "Serious events occupy Government's attention. I will give information as soon as expedient in the country's interest. There is no reason for special anxiety."

Enemy Submarine Outrages.

American Seaman Killed.

LONDON, February 6.
The Admiralty has issued the following statements:—The survivors of the British steamer "Earvestone" report that the ship was sunk by shell-fire from a submarine. The crew abandoned the sinking ship and the submarine then shelled their boats. The Master and three seamen were killed and the second mate was severely wounded. Those killed included a Baltimore seaman.

The Sinking of the City of Birmingham.

The "City of Birmingham" was torpedoed without warning on November 27th, 128 miles from land. The crew numbered 145 and passengers 170, including ninety women and children. There was a heavy swell, but the boats were lowered within ten minutes of the explosion. The Captain remained till the ship sank and was picked up later. The women were as calm as if going to meals and sang in the boats. The doctor and three of the crew were presumably drowned.

Sinking of a Dutch Merchantman.

The Dutch steamship "Gamma" was proceeding from New York to Amsterdam with a cargo of oilcake for the Netherlands' Government. A German submarine on Thursday opened fire with a gun and subsequently sank the ship with bombs. It will be interesting to learn what distortion of international law Germany will employ in justification of this.

Holland Demands Explanations.

HAGUE.—Holland has demanded explanations from Germany of the sinking of the steamer "Gamma."

GREAT BRITAIN.

Great National Service Meeting.

Stirring Speeches.

LONDON, February 6.
The Great National Service meeting was held at Westminster to-day, Mr. Arthur Henderson presiding. He said victory depended upon speedy mobilisation of all our resources.

Mr. Chamberlain's Speech.

Mr. Neville Chamberlain said:—"To secure victory in 1917 Young and fit men must be taken for the army from the essential industries. Hence volunteers were essential immediately. They would be allotted to occupations for which they were best fitted. The minimum wage would be twenty-five shillings a week. The scheme applied to Ireland with modifications."

TELEGRAMS.

The Premier's Words.

Mr. Lloyd George stated that we had sent fewer men to the Army and the Navy in proportion to our population than any great western power. For instance France had one man out of six in the forces, but we were making a larger contribution otherwise. He was sanguine that Voluntary National Service would succeed, but if it failed compulsion would be applied. Government was entitled to ask every class to contribute all their resources to help the State in the fight for life. The Nation must answer the German threat immediately. Inter alia we must build ships and we must demonstrate the futility of murder on high seas. This could be done if the Nation were organised. No man or woman had a right to look on while others were struggling. (Cheers). He paid a tribute to the goodwill and co-operation of the Trade Unions and urged men and women to exert their whole strength to enable Britain to lead the Nations arrayed to defend civilisation. (Loud cheers).

Mr. Hodge.

Labour Minister Hodge said everything possible would be done to make Mr. Chamberlain's scheme a success.

"More Combing Out."

Order to Government Department.

LONDON, February 6.
The Press Bureau stated that Mr. Neville Chamberlain, in accordance with the War Cabinet's decision is instructing every Government Department to cancel forthwith all exemptions of employers, up to and including twenty-two years of age who are fit for general military service, but scheduling as temporarily exempt those employed on the production of steel and in agriculture, mines, quarries, railway shops, transport and shipyards.

The Shackleton Expedition.

Marooned Members Rescued.

LONDON, February 6.
WELLINGTON.—The rescue-ship "Aurora" has sent a wireless message that she has relieved the seven surviving members of the Shackleton Expedition who were marooned in the Ross Sea. Three others perished. The "Aurora" is due on February 10th.

TURKEY.

Grand Vizier Resigns.

LONDON, February 6.
AMSTERDAM.—The Sultan of Turkey has accepted the Grand Vizier's resignation. Salamat Bey succeeds him and the war policy will remain unchanged.

HOLLAND.

Hunger Demonstration.

LONDON, February 6.
AMSTERDAM.—There was a "Hunger demonstration" here yesterday.

BRITISH FRONT.

British Advance on Somme.

Trench and Many Prisoners Taken.

LONDON, February 6.
A British communique says:—We repulsed three attempted raids on the Somme front. A local operation we carried out last night northeast of Gueudecourt was entirely successful. We occupied five hundred yards of trench and took seventy-two prisoners. We repulsed two counter-attacks. We entered the enemy lines last night at three points in the neighbourhood of Bouchavesnes, Fay, and Grandcourt. The enemy made four unsuccessful counter-attacks on our new front east of Beaucourt. Our positions were consolidated. We captured a further thirty-nine prisoners. A party reached our lines north-east of Vermelles but was ejected. Two German aeroplanes were destroyed and six driven down damaged. One of ours is missing.

German Account of Fighting.

LONDON, February 6.
A wireless German official communique says:—Strong enemy forces repeatedly assaulted from the east of Grandcourt to south of Fay. Fighting is proceeding on the road from Beaulencourt to Gueudecourt.

FRENCH FRONT.

French Raiding Success.

LONDON, February 6.
A French communique says:—A "coup de main" on Reichackerkopf resulted in the capture of a machine gun and sixteen prisoners.

Successful French Raids.

Enemy Effort Defeated.

LONDON, February 6.
A French communique says:—An enemy "coup de main" in the region of Barleux, south of the Somme, was repulsed with losses. We took prisoners. We made several raids on enemy lines without loss, notably in the sectors of Champerret, north of Pont-a-Mousson and Alsace. We brought back material and prisoners. A French air squadron bombed the aerodrome at Colmar in Alsace, military factories at Rombach, and railway stations at Chauny, Ham and Ailly, causing a fire at Ailly.

The Italian wireless communique says:—Enemy surprise attacks in darkness against our advanced positions in Garda, Travignolo and San Pellegrino valleys on the Central Isonzo and at a point southeast of Gorizia failed with heavy losses.

TELEGRAMS.

LONDON, February 6.

The French communique says:—Enemy after violent bombardment attacked north-west of the forest at Parroy Lorraine. One detachment penetrated our first line but was immediately driven out. Our reconnaissances after artillery preparation penetrated German trenches at three points in the region of Aspach, north-west of Altkirch in Alsace and wrecked enemy works and destroyed dugouts. They returned without loss.

RUSSIAN

German Defences at Kovel.

Anxiety Regarding Russian Attack.

LONDON, February 5.

LONDON, February 5th.—The Russian Nordland Agency states that the Germans continue strengthening the fortification in the Kovel region and are building a railway from Kovel to Pinske. The Germans frequently attack in the neighbourhood of Baranovitchi, where they are anxious about the possibility of the Russians breaking in the spring. [C. & M. Gazette.]

The Shara Fight.

A German Rout.

LAHORE, February 6.

LONDON, February 5.—In the last attack on the Shara the Russians waited until the massed Germans were in mid-river and then opened concentrated artillery maxim gun-fire. They also exploded mines under the ice, large holes thus caused swallowing up many Germans. The rest scurried off in complete disorder. [C. and M. Gazette.]

ITALIAN FRONT

General Nivelle on the Italian Front.

Satisfaction with the Italian Preparations.

LAHORE, February 6.

LONDON, February 5th.—General Nivelle has visited the whole Italian front and presented Military Crosses to Duke d'Aosta and others. He expressed satisfaction at the magnificent preparations and the spirit of the troops. [C. and M. Gazette.]

EGYPTIAN FRONT

Another Victory in Sinai.

Turkish Force Totally Defeated.

ALLAHABAD, February 6.

The "Pioneer's" Cairo correspondent wrote on the 12th January:—Just as I close this letter I receive news of another victory in Sinai resulting in the total defeat of the Turkish force at Rafa, a Turkish town on the frontier, and the complete clearance of the Peninsula of all enemy bodies. Full details are still lacking, but it is known that we accounted for the whole force, which included some Germans, and captured all its artillery and our own losses were very slight.

MESOPOTAMIA FRONT.

THE MESOPOTAMIA CAMPAIGN.

British Successes on the Tigris.

Troops Now Opposite Kut-el-Amara.

LONDON, February 5.

MESOPOTAMIA.—Mesopotamia communique says: On Friday night our cavalry reached a point on the right bank of the Tigris twenty-five miles west of Kut-el-Amara opposite the Turkish advanced base. On Saturday, west of the junction of the Hai and the Tigris we captured three successive lines of trenches on a front of 650 yards and to a depth of four hundred yards, inflicting heavy losses. We now control the mouth of the river Hai opposite Kut-el-Amara.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

DELHI.

British Guiana Legislature.

Election of an Indian Member.

DELHI, February 6.

The Indian public may be interested to know that, at the recent general election for unofficial members of the Legislative Assembly in British Guiana, five Indian candidates presented themselves, one of whom was elected.

CALCUTTA.

The Co-Operative Conference.

CALCUTTA, February 6.

At to-day's sitting of the Bengal Provincial Co-operative Conference it was resolved that the Central and Urban Banks should pursue a more vigorous policy in connection with the starting of industrial societies. The Conference decided to move the Government to have enquiries made into the conditions of the milk supply in urban areas and preliminary to organising distributive dairy societies. The Conference then discussed the nature of the relation between the Bengal Home Industries Association recently founded by H. E. Lady Carmichael and Co-operation and suggested the supplying of raw materials to co-operative

TELEGRAMS.

industrial societies who would pay in cash. The Home Industries Association should take over the manufactured articles produced by industrial societies and pay for them in cash. The work of the Co-operative Home Industries sale depot should then be taken over by the Association. The Conference also adopted a resolution that the Co-operative Agricultural Department should work in close co-operation in the distribution of jute and rice seeds and the supply of manures to the cultivators at the cheapest rate.

Daniel's Resolution.

Sir Daniel Hamilton moved the resolution:—"That with a view to more rapid development of agricultural and manufacturing resources of Bengal after the war this Conference was of opinion that the Government should at the earliest possible moment take whatever steps might be necessary to provide efficient increased co-operative credit staff". He said that in Bengal there were 1,10,000 villages wanting credit societies. The MacLagan Committee recommended one registrar to every thousand societies. One hundred societies with a staff of thousand assistants were, therefore, wanted for one-hundred thousand villages of Bengal. A lakh or two of rupees every year would maintain the staff and provide great opening for patriotism of the pick of Bengal's youngmen to show what they could do in the empire building. The resolution was unanimously adopted. The Conference also recommended that in every Provincial Legislative Council there should be one representative of the co-operative societies and in the Imperial Council one representative for All-India.

The P. W. D. Commission.

CALCUTTA, February 6.

Before the P. W. D. Committee to-day Mr. F. O. Lechmere Oartel P. W. D. Secretary to the Assam Government said, that at present they had a large project costing about ten lakhs at Sadra where they were building a frontier and for this work they could not get one man who was able to supply all materials. He suggested decentralisation of the department which was originally started by a military officer.

Mr. J. W. Murco, Electrical Adviser to the Government of India, advocated transfer of suitable officers from one province to another.

Mr. M. J. Zorab, Superintending Engineer, Bengal said it would be a great mistake to hand over the upkeep of public buildings to private agencies.

Mr. F. Riddis, Assistant Inspector General of Police, said that P. W. D. should be entirely relieved of the construction and repair work of police buildings.

BOMBAY.

Indian Labour in Ceylon.

A Commission of Enquiry.

BOMBAY, February 6.

Mr. H. S. L. Polak and Mr. G. A. Natesan have been appointed by the Imperial Indian Citizenship Association of Bombay to enquire into the condition of Indian labour in Ceylon.

Gokhale Memorial.

Rs. 20,000 - for Statue.

Rs. 99,735 for Servants of India Society.

BOMBAY, February 7.

At a meeting of the subscribers to the Gokhale Memorial Fund it was resolved to utilise Rs. 20,000 for a life size statue of Mr. Gokhale and to hand over the balance of Rs. 99,735 to the Servants of India Society the condition being that corpus of the amount should be kept intact and only the interest be used.

PUNJAB.

Dacoits & Villagers.

Punjab Press Communique.

LAHORE, February 7.

Press Communique:—In its issue dated the 13th January last a local paper gave an account of a dacoity which occurred on the 27th December 1916 in Isa Khel Town of Mianwali District and while stating that the Hindus presented a bold front to the dacoits and freely exchanged shots with them gave it as its opinion that the only way of making these raids less frequent and less effective besides awakening the local police to its full sense of duty and responsibility, is to distribute arms on a more liberal basis to the Hindus. The conduct of the police on this occasion is still under investigation. But as regards distribution of arms and behaviour of the inhabitants, it has been ascertained that in pursuance of the policy of the Government to give people in exposed localities who are able and willing to use weapons full facilities for protection, in Isa Khel town alone 49 Hindus and Sikhs and 39 Musalmans possess guns pistols or revolvers. On the occasion of the entry of the raiders into the town, it is reported that several persons possessing weapons fired off shots into air but the only person to offer any active opposition to the dacoits was the Rissaldar of 36th (Jacob's) Horse who was at home on leave. He took up position behind a wall and exchanged shots with the gang. Otherwise the raiders were unopposed.

UNITED PROVINCES.

Protest Against Indenture Labour.

ALLAHABAD, February 6.

The United Provinces Congress Committee have passed resolutions urging immediate abolition of indentured system of labour and protesting against the arrangement by which India is given no direct representation at the War Conference except through the Secretary of State and submitting that the correct step would have been to give Indians representation through members elected by the elected members of the Indian Legislative Council and regretting that the Governor-General in Council should have selected both the gentlemen who are to go.

Brief Telegrams.

Sir James Meston left Lucknow for Bombay this morning.

Mr. W. Morley of Royd Street was fined to-day Rs. 100 on charge of defamation for calling a Greek, Mr. J. C. Sophonopolos, a German.

The Belgian Vice-Consul in Bombay writes to the "Times of India" acknowledging the receipt of subscriptions through that paper for the fund for destitute children amounting to Rs. 1,85,900.

The Commissioner of Orissa Division and the Collector of Puri District visited the famine affected area in Parikud in the Puri district and supervised the relief work there. It is reported that over 150 sq. miles are affected and over 3000 people are living on grass seeds and roots.

Application has been filed in the Allahabad High Court by the trustees of the debenture holders of the Bank of Upper India for execution of the trust deed to evoke the trustees to concur in the arrangement by the bank with the trust of India Limited for sale of the whole assets of the bank under a scheme the details of which have already been published. Court fixed the 26th instant for dealing with the motion.

Latest Telegrams.

The German Press.

Warning to President Wilson.

Commenting on America's action, the semi-official "Lokalanzieger" warns President Wilson that he is bringing a terrible responsibility on his head, but says that no threat will terrify Germany.

"Damn The Consequences".

The "Koelnische Zeitung" plainly tells President Wilson that his action will not deter Germany from doing what she likes since General von Hindenburg has assured the nation that the military situation enables the people to say:—"Damn the consequences of ruthless submarining".

Threats to European Neutrals.

The "Berliner Tageblatt" and the "Vossische Zeitung," which are Liberal organs, threaten the European neutrals with dire consequences if they follow President Wilson's example, and say that Germany in any case will ignore neutrals.

The Chancellor's Speech.

STOCKHOLM, February 6.

At a conference of the Centre and National Liberal leaders on the 5th January, Dr. Bethmann-Hollweg stated the German Admiralty calculated that the world tonnage had reached the minimum, and under that the "Entente" could no longer continue the war. If unrestricted submarine war was to be successful, it must succeed before America could participate effectively. If it did not succeed in forcing Great Britain to make peace, American participation would not greatly matter, since America could not send an army to Europe without injuring the transport of supplies to the "Entente" armies and peoples. Practically the only fear was of American warships helping to combat submarines. Bethmann-Hollweg concluded:—"The situation of Germany is such that ruthless submarining is the only alternative to destruction".

A Coalition Cabinet.

Conference in Washington.

LONDON, February 6.

Already there is talk of the formation of a Coalition Cabinet in America on British lines, and the Democrat and Republican leaders are conferring in Washington. Mr. Taft and Mr. Root are regarded as certain of inclusion. A noteworthy innovation in America's press methods is that the newspapers have ceased the publications of naval movements.

పంజాబ్ ప్రభుత్వమునకు బంధువులు దొంగలు

పడి దొంగలను పోవుచుండగ గ్రామస్థులు వెంటపడిరి. దొంగలు పిస్తోలులు కాల్చి రి గురు గ్రామస్థులను జంపిరి. రి గురికి గాయములు తగిలినవి. గ్రామస్థులొక దొంగను పట్టు కొనిరి. పంజాబ్ ప్రభుత్వమువారు మృతినొందిన నలుగురి భార్యలను నెల 15 10 రూపల పంపునకు, రి హుస్సముల పంపునకు అయిదవవారి తండ్రికిని, 2160 రూపములను 12 మంది గ్రామస్థులకును నొసంగిరి. దొంగలనుండియు, అడవి పెకముల నుండియు శరీరమును, ధనమును, మానమును కాపాడుకొనుట కయినను ఆయుధములను ధరించు అధ్యక్షులు శాసనబద్ధులగు ప్రజలందరికిని మనచేశమందు లేదు యిట్లు చేత నే, ఈ దొంగలంత మందిని జంపుటయు, గాయపడుటయు తటస్థించినది. దొంగలకు పాకి కాటనిన ఆయుధములు, పిస్తోలులు, తుపాకులు, మందుగుండు సామగ్రి దొంగతనముగ వచ్చుచు నే యున్నది. నష్టపడు చున్న వారు శాసనబద్ధులును, ప్రభుభక్తి పరాయణులునును ప్రజలు. ఇన్ని కోట్లమంది ప్రజలు ఆయుధమును పట్టి స్వచ్ఛేశమును రక్షించు కొనుటకు వీలుపడదు యిట్లు ప్రభుత్వమువారికి దుర్బలము. యాధానంతరము బ్రిటిషు ప్రభుత్వమున కాపాడింప బడుచున్న గొప్ప కళంకములలో పెక్కుటగు నిది తొలగింప బడును గాక యని పాక్షింపుచున్నాము.

బెజవాడ రామమోహన ముషను

ఆంధ్ర పత్రిక వ్యవస్థాపకము.

నగరములందలి గాని పట్టణములందలి గాని ప్రజాపరత్వమును బట్టి వాని యధ్యక్షుని యుండును. ప్రజల సేవా పరత్వము వారి దేశాభిమానమునకును, కార్యోత్సాహమునకును నిదర్శనము. రామమోహన యధ్యక్షులను గాన సాగించుటకు బెజవాడయందు స్థాపితమై యున్న రామమోహన మిషను వారి ద్వితీయ వత్సర వ్యవస్థాపకమును జరుపు వారల కే భావము స్ఫురించుచున్నది. మిషనునందు ప్రకృతము నలుగురు సేనకులు పనిచేయుచున్నారు. జాతి పరివర్ణ వివక్ష లేకును సకల జనులకును సేవ చేయుటయే సంఘమువారి యభిప్రాయము. సంఘమువారు తాదేపల్లెయందు ధర్మ పంచమసాతశాలను, బెజవాడయందు ధర్మ వైద్యశాలను వెలకొల్పి కష్టపరంపర లేదుకొనినను నిర్విఘ్నముగ సాగించి సేవాపీఠకు మార్గదర్శకులగుట ప్రశంసాపాత్రము. పంచమ సాతశాల అయ్యదేవర్ కాశీశ్వరరావు గారి ధన సాహాయ్యమువలన జరుగుచున్నది. రామమోహన మిషను సాతశాలవలన తమవ్యాపకము తగ్గిపోవునను భయము చే అచ్చటి క్రైస్తవులు లేనిపోని ప్రతిబంధకములు కల్పించినను సత్కార్య వ్యాపకము ముందర నవి యేమియు ప్రయోజన కారులు గా లేదు. క్రైస్తవులు మిషనువారి సాతశాలను తీసివేయించవలయు నని యత్నించిరి. ఉపాధ్యాయుని దూషింప నారంభించిరి. క్రైస్తవపాఠశాల పాకనుండి ఒక నాటి మిట్టను ధ్యాన్యమునందు బాలురను, ఉపాధ్యాయులను వెడలగొట్టిరి. తగిన స్థలము దొరక నందున 43వ మును సాతశాలను చెట్లనీడను వెట్టి వలసి వచ్చెను. తరువాత అప్పటికి కొంత స్థలము కొని, పాక వేసికొనిరి. స్థలము కరీదు రూ 35లను అయ్యింకి వేకుటకును య్యవంతులుగా రిచ్చెదమని వాదనము చేసిరి. ప్రకృతము సాతశాలకుందు చదువుకొను బాలురు 20 చుండి, బాలికలు 7 గురు. తాటిపాకను తీసివేసి వెంకుటింటిని వేయుటకును, క్రయినింగు ఉపాధ్యాయుని, నియమించుటకును 300 రూపాయ లైనను కావలసియుండునని నిన్ను బాత్మధ్యధారణాస్త్రుల సాహాయ్యమును కార్యదర్శి కోరుచున్నారు.

వైద్యాలయమునందు ఆయుర్వేదపద్ధతి ననుసరించి చికిత్స చేయుదురు. తొట్టివైద్యము, శరీరవ్యాధులు, అలిగి స్నానములు, మున్నగు చికిత్సలను గురంచి, యుచితిముగ సలహా చెప్పదురు. సాతశాలయందు మందులు విశేషము ఖర్చుపడుచుండెను. నూతనముగ నామధములను తయారు చేయించుటకు ధనము లేకుండెను. ఒకవైపు వైద్యశాల నీడల కర్తవ్యం తోపయోగముగ నుండెను. ఒకవైపు ప్రభువుల యాదరణము లేక కృశించుట కారంభించెను. అట్టి విషయదశయందుండగ వైద్యమువీడ భారమువేసి ఋణము చేసి వైద్య శాలను నశపపెంచిరి. కొంతకాలమువరకును తరగోపాయము లేకపోయెను. ఎంతకాల మిట్లు ఋణము చేసి జరుపవలయు నని యోచించుకొనుచు వచ్చినతరుణముందు ఆంధ్ర కర్షణి లిఖితము సంఘము నుద్ధరించి నూతనోత్సాహమున కలిగించినది. పి.వి.కా.పు.రా.ధీ.శు.లు నూరు రూపాయల మనిరూద్దను, పంపించి పుణ్యము గట్టుకొనిరి. గంపలగూడెము కుమార జువీంద్రుడు నూరు రూపాయల నిచ్చి భోషకు వైరి. సకలమున ధర్మ కార్య సంరక్షణ మొనర్చిన మహానీయులకు కార్యదర్శి కృతజ్ఞతను తెలుపుచున్నాను. కొమ్మ పున్నయ్య గారు రూ 50 ల విరాళ మిచ్చిరి. గత వత్సరమునందు 6119 మందికి వైద్యశాల చికిత్స చేసింది. వారిలో 2895 మంది క్రైస్తవోగులు. మొత్తమువీడ 24 కోడులకు చికిత్స చేసిరి.

గతసం॥ము మిషను ఆవాయమురూ 1259-3-2 1/2 లు. ఖర్చు 1239150 1/2 లు. ప్రార్థన సమాజ మందిరమునకు పాటిబండ్ల శుభవ్యాఖ్యం పంతులుగారు రామమోహనభాండాగారము ప్రక్కన రూ 500 ల 200 గజముల స్థలమును బ్రష్టుదస్తా వేజ్రావాసి రిజిస్టరు చేసి ఇచ్చి తమ వదాన్యతను వెల్లడించిరి. మిషనువారి కింతకంటె అధికోత్సాహముగో పనిచేసి ఆంధ్రుల కృతజ్ఞతకు బాత్రులు కావలసియున్నారు.

వేంకటగిరిసంస్థానాధీశులగు రాజా వెలుగోటి గోవింద కృష్ణ యాచేంద్రులవారి పట్టాభిషేక సందర్భమున సంస్థానమునందలి వెల్లూరు పురమునందు సర్వోత్తమ గ్రంథాలయమువారు మహోత్సవము జరిపిరి. తాలూకావార్య చాలయంది బీదసాదల కన్న నానము చేసిరి. పాయంత్రము 4. గం॥ గ్రంథాలయము వారు బహుచతు లిచ్చుటకై సాతశాల విద్యార్థులచే నాటలాడించిరి. పిచ్చుట తాలూకాధనమందు కొండపి

రామకృష్ణరావు వి. పి. గారి యాజమాన్యము క్రింద సభ గావించిరి. అగ్రాసనాధిపతి వేంకటగిరి సంస్థానాధీశులగు వెలుగోటివారి వంశ చారిత్రమును గూర్చి చక్కగ నుపన్యసించిరి. శ్రీరాజా వెలుగోటి గోవిందకృష్ణ యాచేంద్ర బహుదూర్ గారిపేర నొక పతనమందిరమును గ్రంథాలయమును వారు స్థాపించిరి. ఇట్టి గ్రంథాలయముల చేతను, పతనమందిరముల చేతను దేశప్రజలకు గలుగు లాభముల నెల్ల తేటతెల్లముగ నుడిచిరి. వీని అంగీకారమును గూర్చి శ్రీ రాజాగారికి సునవి వ్రాసికొనబడినది. సంస్థానాధీశులు తమ రాజ్యములయందు విద్యావ్యాపక జేయుటకై పుచ్చుకొనదగిన శ్రద్ధను విధిని గూర్చి అక్కరాజా నరసింహారావుగారు తేటగ నుపన్యసించిరి. తర్వాత నాటలలో లేన విద్యార్థులకు గ్రంథాలయము వారిచే బహుచతు లాసంగబడినవి. తరువాత పట్టాభిషేకపద్ధతి రత్నములతోడను నుంగళ గిర్రులు తోడను అగ్రాసనాధిపతి గారికి సభ్యులకు కృతజ్ఞతాపూర్వకమందములతోను కౌతాళధ్వనులతోను సభ యుగిసెను.

ఆట ఆరంభము! ఆట ఆరంభము!!

1917 సం॥ 9 వ తేది శుక్రవారము

రాత్రి 9-15 గంటలకు హారన్స్ సర్క్లస్.

గొప్ప యడవిమృగముల సమూహము. కోటమై నానములో ఆట జరుపుదును. ఇదిగతము ఈ ప్రాంతమునందు ఇటుంటి ప్రదర్శకము చూచియుండరు. ఇందులో సంబంధపడిన ఒక్కొక్కరి సామర్థ్యము ఇంతని చెప్పదరముకాదు. ప్రతిదివమును ప్రాణము మార్చబడును. మతీయు మాయొక్క యేనుగులు, సింహములు, పులులు, ఎలుగుగడ్డలు, ఇంక ననేకములగు అడవి మృగములు చేయు వేడుకలు చూచి ఆనందింప దగినవి. మాయొక్క అరబ్బి గుఱ్ఱములును, మట్టగుఱ్ఱములును చేయు వేడుకలు చూచి మిక్కిలి సంతోషపడదగినవి. ఆకాశకాంతిలో నూద ఎగురుటయును, ఉంగరములో చేయు విసోదములును, మొదటితరమైన నాటలు ఆటలును, గుఱ్ఱమువీడ సవారిచేయు వేడుకయును, అపానుకరమైన సాధనములును, హాస్యగాండ్ర సామర్థ్యమును శాంతివీడ నడచుటయును, గారడీవిద్యలును కడుశ్లాఘ్యముగా నుండును. ఇదియే మంచితరుణము. చూడ తప్పవలదు. మాటినిలు: ప్రతి బుధవారము, శనివారము, సాయంత్రములలో 3 గంటలకు తలుపులు తీయుదురు; ఆట 4 గంటల నుండి ప్రారంభింపబడును. ఈసమయముగో బాలురకు అగచాసతీయబడును. టికెట్ల వివరములు.

6 సీట్లు గల వెట్టె	రూ.	20	0	0
ఒకసీట్ గల వెట్టె	రూ.	4	0	0
మొదటి కుర్చీలు	రూ.	8	0	0
రెండవ కుర్చీలు	రూ.	2	0	0
స్టాల్సు	రూ.	1	0	0
గాలరీ	రూ.	0	8	0

W. హారన్స్, C. H. బ్రూన్, ప్రొప్రైటర్. బ్యాండ్ మాస్టరు. R. ఆల్బన్. & W. వై మర్సు, ఏజెంట్లు.

శ్రీ మదాంధ్ర బ్రహ్మాండ పురాణము

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పను నెనిమిది పురాణములలో నిమియ్యకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టినది? కలభేదము లేక కలిగి? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమాత్రం? ఈ మొదలగు విషయము లెన్ని సార్లు యిందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవా రీ గ్రంథమువై పంచియభిప్రాయము నిచ్చి యున్నారు. శైలిమిగుల సులభము. 400 పుటలు వెల 4-0-0. అత్యుత్తమ ప్రతి 5-0-0 కప్పులు వేలు.

శ్రీ మదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

సులభము, మృదువుధురము, భావగర్భితము. 2000 పద్యములుకలవు. మంచికాగితములపై అచ్చు, కాలికోతైండు ధర రు. 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు వేలు.

26] జనమంచి శేషాద్రిశర్మ, తెలుగు పండితుడు. మునిసిపల్ ప్రెస్, హైదరాబాదు, కడప.

మహాఖండార్ధక లేహ్యము:— ఇది సమస్త వైద్యములు, పురీత్రేపులు, అశిర్దము, ఖర్బి, వాంతి, గుండెలలో నుంటు, మొదలగువానిని హరించును. 20 టు|| డబ్బి రు 1-0-0

వి. పి. ఖర్బులువేరు. క్యాట్లాగు ఉచితము. ఆయుర్వేదసమాజ్, హిందూరు, గుంటూరుజిల్లా.

దొంగలు! దొంగలు!!— తెండి తెండి, ఆంధ్ర మహాజనులంగరు నడుములు బిగించండి. దొంగలకలలో చిక్కకండి. ఇదిగో వ్యాడను జయించే పద్ధతులు. చదివి శిక్షకు కొనండి, ఒక్కొక్కటి వెల రు 0-4-0. తయారైనపుడెల్ల పి. పి. గా ఒక్కొక్కటి పంపుచుండెదము. దరఖాస్తులు వెలుపలే పంపండి. భారతీ వేర్ హౌస్, ఏలూరు.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయల్గొపులు - ఫిలములు - డేరాలు - గ్యాసుదీపములు - బొమ్మలకాట్టులు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయించెదము. క్యాటలాగు కావలెనా? (592) వి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్ను, విశాఖపట్టణము.

కూరగాయలు, పువ్వుల విత్తులు. పండ్లచెట్ల మొక్కలు, సంపంగి, రోజా మొదలగు మొక్కలు మా వద్ద దొరకును. కావలసినవారికి ఇంగ్లీషు కన్నడము వరల పుస్తకము ఆర్డర్ నాస్టాంపులు పంపించువారికి పంపబడును. విలాసము:— యం. ఓబళ్ళప్ప అండుబ్రదర్సు, 588 బసవనగుడి, బెంగుళూరు సిటీ.

ఇందుమతీ పరిణయము.

కుమారభూర్షటి కృతాంధ్రకావ్యము రు. 0-10-0 అచ్చారాయ యశశ్చంద్రోదయము సంస్కృతాలంకారశాస్త్రము రు. 2-0-0 వైరెంటిని ఏకకాలమున గోరుచిద్యాధ్యక్షులకు, పుస్తక భాండాగారములకు, గ్రంథము వెల. ఈమార్పిసల ఆఖరవరకు మేనేజరు, ముసునూరు యస్టేటు 628 నూజిడు, కృష్ణాజిల్లా.

అమృతాంజనం డిపోవారి వివ్యాపకములు

ఆదిపచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1 కి రూ. 3-8-0	
కస్తూరి	తులం 1 కి రూ. 30-0-0
రసభస్మము	తులం 1 కి 0-10-0
కుంకుమ పువ్వు	కులము 1-కి ... 2-0-0
కోకోజనము, నుంచినది	" ... 7-0-0
సచ్చకరూపం	" ... 2-0-0
బాలాచ్యుతిము	సీసా 1-కి ... 0-12-0
గుండుకు నూనె	సీసా 1-కి ... 0-6-0

అమృతాంజనం డిపో, బాం బాము అండ్ మద్రాస్.

నీవు ఇట్లు కట్టెదవా? అట్లయిన కాపు అయిరికా? కాలము, స్మిరల్ స్ట్రెయిర్ కేసెను, ఆర్న మెంటుల్ రెయిలింగు వస్త్రాలకు. (సి. గోపాలనామకర్త అండు సన్ను బేసిక్ ఫౌండ్రీ మద్రాసు వారికి వ్రాయుము.) 557

"ఆనంద" గ్రంథమాల, తృతీయకుసుమము.

శ్రీ మదాంధ్ర మహాభారతము

వ చ న ము (235) పటములు చేర్చింపబడి యున్నవి. కాశ్యోతపుచందాదారులకు తిసాలాఖర్బులు సహా వెల. 1వ వాల్యం ఆదిపర్వము 1-4-0 2వ వాల్యం " 1-4-0 3వ వాల్యం " సంపూర్ణం 1-8-0 4వ వాల్యం సభాపర్వము 1-8-0 21 " శాంతిపర్వము ప్రథమ భా॥ 1-4-0 22 " " ద్వితీయ భా॥ 1-6-0 23 " " తృతీయ భా॥ 1-4-0 ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్ డు కో, ఆనందా ముద్రాలయము, లోక్ స్పెషియల్, ప్రధానము

“గణపతి”

మార్కు

హిందూదేశీయ పోస్టులెండు సీమెంటు

బ్రిటీషు స్టాండర్డు వారిచే కోరబడిన అన్ని పరీక్షలకును నెగ్గినది.

పి. డబ్ల్యు. డిపార్టుమెంటు వారు కంట్రాక్టరులు, గృహనిర్మాణములు అందరును ఉపయోగించు చున్నారు.

మదరాసులో ఈ క్రింది పేరుగలవారిచే నిలువ చేయబడియున్నది.

ది పాత్ ఇండియన్ ఎక్స్ ప్రెస్ కంపెనీ. లిమిటెడ్.

పోస్టుబాక్సు నెంబరు 37, మదరాసు.

ఎక్. హోషాంగు బ్రదర్స్, మిషన్ బిల్డింగ్స్,

విశాఖపట్టణము.

(661)

‘శాస్త్రోక్త మైన ఎరువు’.

662

రాజధాని రసాయన ఎరువులాలా (లిమిటెడ్)

పై విచారణాధికారులు: మెసర్స్ ప్యారి కంపెనీవారు, చెన్న పట్నం.

కరి, పోటో, ప్రత్తి, పొగాకు, చెఱుకు, అరటి మొదలగు మాగాణి, ఖిషి పయ్యకున్న. దంప, ఫలవృక్షములను, మొక్క తీగకడై రాకన్న సంపూర్ణ ఎరువులు శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేసి విక్రయించుచున్నారు. ఇవి యన్నియు పీటిని ఉపయోగించు భూములకు తగినట్లు తయారుచేయబడినచేతి ఎరువులు కొనదలచిన వారి తాబాకు భూములమట్టిని రసాయన శోధనకాలలో ఉచితముగా పరీక్షించి ఆయాభూముల గుణా గుణములను అనవసరి తయారుచేయుచున్నారు. ‘శాస్త్రోక్త ఎరువు’ అను మాసాంతర పత్రికను ఇంగ్లీషు, తెలుగు, అరబిక్, కన్నడం, మళయాళం మొదలగు భాషలలో నెలనెలకు ప్రచురించి అందులో ఎరువు విషయముగా వ్యాసములు వ్రాసి, డిక్టొక్సిజిల్లాలోని జమీన్ దార్లకును ఉచితముగా పంపించుచున్నారు. వైచేష్టిన పత్రికనున్న, ఇంకా ఎరువు విషయముగా ఇతర అంశములను ఈ క్రింద నడపారించియుండు వైవిలాసమునకు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

ప్యారి అండు కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 2, మదరాస్.

PARKY & Co, Post Box No 12, Madras.

మీ బాయిలరు

విశేషకాలము పనిచేయవలెనన్న “ఇంగ్లీషుబాయిలరు కామ్రాజిషన్”ను యుపయోగించవలయును. దానిని సుపయోగించిన బాయిలర్లు త్రుప్పుపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక పెల్ ఫిల్లుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆవమునున్న గొట్టములనున్న త్రుప్పు పట్టకుండుగను శుభముగాను నుంచును. ఈ కామ్రాజిషన్ యుపయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలరు చెడిపోకుండు ఎప్పుటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యుపయోగమును గురించియు సలహాను గురించియు అసలు యేజెంటు కే వ్రాయవలయును.

గౌ. నలుగుల రమ్మ 1-కి రు 26-0-0

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్స్,

తపాలపెట్టె నెం 553 రు

మదరాసు

(వై కామ్రాజిషన్ గోరునప్పుడు ఈ పత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము)

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి 0-8-0

తలనొప్పుల మాన్పును. పార్శ్వపు నొప్పుల శారదోలును. వాయువు పోట్ల పోగొట్టును వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు తయారుచేయబడు మంచిమందు.

అమృతాంజనం డిపో. } 109, క్రేరికోడ్డు, బొంబాయి.
1, తంబునెట్టి వీధి, మదరాసు.

గ్యాలీస్ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని బాగుచేయ గలుగుటకును తరిపేయదు నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుచునో ఏయే భాగములు ఏయేపనులుచేయునో అవి చెడి పోయినపుడు స్వల్పముగాచేయు రిపేరులను యాయంశముల నెల్ల ఆభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్ దొరవల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండుమాసములలో నేర్పించి గవర్న మెంటు వారివద్దనుంచి లై సెన్సు యిప్పించిపంపబడును. అందులకు ఫీజు 60 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి క్లాసులు మార్చి నెల 1 వ తేది నుండి ప్రారంభ మగును. క్లాసులో చేరదలచినవిద్యార్థులు ఈ నెల 28 వ తేదీని గాని అంతకు ముందుగాని సరభాప్తులు చేసికోవలయును పొరుగుూరి విద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు తావొసంగ బడును. ఈ క్రింద నుదాహరించువారికి వ్రాసికొనుడు.

(41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

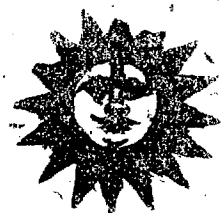
Galley & Co., 149, Broadway Madras
Telegraphic Address:— “GALY” Madras.

ఆత్మజ్ఞానా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి. దయ్యముల సద్భావమును గుఱించిన శాస్త్రీయ చర్చ గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. చిన్నపైజా చక్కనిగ్రంథము నెల రు. 0-8-0. మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు.

కుంకుమపువ్వు

కుంకుమపువ్వు

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాక్ష డెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ.

(53) 21. హమ్మంవీధి, బొంబాయి.